

»SLOVENEČ« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta . . . . . 90—
za četrt leta . . . . . 45—
za en mesec . . . . . 15—
Za tuzemstvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja: —
Za celo leto . . . . . K 30—
za tuzemstvo . . . . . 35—

SLOVENEČ

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (58 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . . . po K 8—
poslana itd. . . . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/6 mm K 25.
Izahja vsak dan izvenredni po-
delček in dan po pravniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vrača; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprav. št. 322.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštna hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

31. decembra 1920.

Na meji dveh epoh v svetovni zgodovini se bližamo časom, ki bodo dali novo smer celemu kulturnemu svetu. Tudi razvoj političnih dogodkov v naši državi je v bistveni vzročni zvezi s tem procesom. Tisoč kulturnih niti nas veže z ostalo Evropo in morali se bomo hote ali ne hote orientirati po splošnem svetovnem toku.

Politiki, ki so do zdaj imeli v rokah vodstvo naše države, tega niso razumeli. Ako so zdaj s tako silo butnile na dan struje z maksimalističnim socialnim programom, so tega v prvi vrsti krivi oni, ki so hoteli dati državi ustavo, slonečo na državnopravnih temeljih enkrat za vselej minule preteklosti. Imenovati velika gibanja naše dobe teoretične sanjarije, ni dosti; treba je z državniki dalekovidnostjo predvideti ono obliko družabnega reda, ki najbolj odgovarja kulturnim in gospodarskim potrebam plemen in stanov, ki faktilično sestavljajo našo državo, ne pa pod plaščem edinstvenosti države trdovratno vzdrževati razmere, ki so bile več ali manj primerne za dobo pred vojno.

Zastopniki naše stranke v vladi, naše časopisje, naše javno mnenje je to neprestano poudarjalo. Rekli smo, da naša država potrebuje temeljite demokratizacije; ne navidezne, ki je samo orodje v rokah plutokracije, kakor na zapadu, ali pa vede do absolutizma delavskega razreda, oziroma par voditeljev, kakor na vzhodu — ampak demokratizma, ki sloni na zavesti moralne odgovornosti vsakega posameznika, vsakega gospodarskega stanu in zgodovinskega plemena za celoto in celote za vsak njen posamezni sestavni del: iz tega našega temeljnega resnično-demokratskega načela izvira tudi naš avtonomistični program, ki hoče zagarantirati kolikor mogoče svobodno sodelovanje vseh raznovrstnih kulturnih, nacionalnih in stanovskih skupin v državi v blagor celote. Ta naš ideal ni nobena koncesija levim strujam, niti teoretična sanjarija ali politična nerealnost, ampak zrel postulat moderne krščanske sociologije, ki se bo v tej ali oni obliki vresničil, ko bo človeštvo prebolelo sedanjo krizo.

Mesto da to vpoštevajo, so demokrati in oni del radikalcev, ki očitno ne razume svojega najboljšega moža in enega najzrelejših politikov v naši državi, krenili po čisto nasprotni poti. Hoteli so že ustavodajno skupščino postaviti na lažno podlagi, odreči ji suverenost in izključiti od tvorilnega dela vse skupine, ki ne soglašajo z državnim zamislimo male večine. Ni čuda, da je zdaj en del teh, ki so jih tako menili eliminirati od parlamentarne poli-

tične delavnosti, porabil to priliko za to, da prenese svojo delavnost na ulico, naščuva nezavedno maso in se peča z zamislom nasilnega državnega prevrata. In je li bilo politično modro, večino hrvatskih kmetov še bolj odbiti s tem, da — je zahtevala čisto nezakonitim potom vtihotapljenja prisega, ki naj formalno veže poslance na gotove temelje ustave, še preden se ustava parlamentarno sprejme? Pod vtisom takega postopanja s strani strank, ki hočejo konstituanto že izpočetka ukloniti svojim diktatom, ni čuda, da so se opozicijske stranke postavile na še bolj neodjenljivo stališče, da so komunisti šli na ulico, da se Radičevci zakrknjejo v svojem abstinencnem stališču in da Zajedničarji zdaj zahtevajo, naj se ustava uveljavi potom dogovora med plemeni.

Če zdaj stranki, ki sta na tem, da zdaj pod vtisom rdečega puča po dolgem kolebanju sestavi svojo vlado, menita, da morata še bolj naglasiti centralistično stališče, tirata državo očito v pogubo. Znani časnikar Božo Savič zagovarja celo misel, naj se srbski del države postavi zdaj na izključno srbsko stališče in gre preko Hrvatov in Slovencev, ki itak sami zase nič ne pomenijo. Po našem prepričanju je to usodna zmošta. Mi sami zase zelo malo pomenimo, to je res, toda tudi samo-srbska država bi v današnjih razmerah veliko ne pomenila. Nevarnost od zunanjih sovražnikov bi ne bila zanjo nič manjša, dočim država v sedanji obliki pomenja mogočnost zveze z Bulgarijo, kulturni stik z zapadno Evropo, bogato gospodarsko bodočnost, providencijski most med zapadom in vzhodom, element miru in napredka.

Hrvatska in slovenska ljudska stranka kažeta edino pot iz sedanjega kaosa. Naj se ustvari demokratična ustava, ki bo spravila v sklad upravičene potrebe in težnje kulturno-zgodovinskih in socialno-gospodarskih sestavnih enot s potrebami celokupne države, ki bo značila prelom z državnopravnimi utopijami prošlosti in nas obenem varovala utopističnih socialnih eksperimentov, ki bi nas kot narod in državo gotovo uničili. Program jugoslovanske demokratske stranke s svojim kulturnobojnim ozadjem in liberalno-kapitalistično smerjo je najnevarnejši razdiralni element v razvoju naše države in vsak korak k njegovemu vresničenju je korak naprej k razpadu naše državne tvorbe. Centralizem, kakor ga hočejo vresničiti ti elementi, je voda na mlin državnopravnih separatistov na eni strani in pristašev balkanske sovjetske federativne republike na drugi strani. To naj pomislijo vodilni krogi v Belgradu, če hočejo dobro državi, ki stoji na usodnem razpotju.

Dr. Milenko Vesnič.

Pašičev kabinet je sestavljen in ministrski predsednik dr. Milenko Vesnič jemlje slovo. Pet mesecev je vodil državo in bilanca njegovega delovanja je naravnost žalostna. Od g. Vesniča je javnost kaj več pričakovala, pa se je v njej silno zmotila. Mož nima potrebnih kvalitativnih niti za državnika srednje vrste in če danes časopisje o njegovih neuspehih takorekoč molči, je pripisovati to zgolj dr. Vesničevemu kulturnemu naziranjju in je tudi znak neodkritosti in zgolj strankarskega presojevanja v veliki večini jugoslovanskega dnevnega časopisja.

Ko je prevzel vladno krmilo Protič v koalicijski z Narodnim in Jugoslovanskim klubom, se je obetnila takoj močna, a ne nasilna reka. Vsa javnost, ki ji ne lebdijo pred očmi zgolj strankarska politika in sta ji pri srcu država in občni blagor, se je tedaj nekako oddahnila, videča, da je pod to Protičevu vlado začela država ozdravljati in je prihajal v njo pod krepkim Protičevim vodstvom red in sistem.

Dr. Vesnič je bil pa za krepko vodstvo države preslab in preveč odvisen. Radikal je bil samo po imenu in tradiciji, dejansko je stal popolnoma pod vplivom Svetozarja Pribeviča in Milorada Draškovića. Zato se je vodila državna politika, za katero se niso mogli navdušiti ne Slovenci ne Hrvati, med katerimi je začelo rasti silno nezadovoljstvo, kar so povsem jasno pokazale volitve. Ministrski predsednik dr. Vesnič je pokvaril vse dobro državljansko razpoloženje v narodu, ki ga je prej ustvaril Stojan Protič. Dr. Vesnič je pustil ministrstvo prosvete ugajat v vojvodini kulturni boj, kar je tudi z državnega vidika danes nedopustna napaka. Namesto konsolidacije se s tem povzročila nevolja in splošno bojno razpoloženje v narodu po nepotrebnem goji in podžiga. Na pritožbo Bunjevcev je dal dr. Vesnič odgovor: Ako niste zadovoljni, pa pojdite kod Madžarsko! Slovenci je pa pošiljal pod Avstrijo! Če bi ne bila naša javnost zastrupljena, kakor je, bi se bil zoper take metode dvignil vihar ogorčenja! Belgrajski listi natolečujejo in v svoji popolni ignoranci o razmerah v Sloveniji očita Slovenci ljudski stranki avstrofilstvo, separatizem, ministrski predsednik dr. Vesnič pa je pošiljal Slovence pod Avstrijo. Človek z zdravim razumom bi sodil, da je le dr. Vesnič avstrofil. Trgovinska pogodba z Nemško Avstrijo in pa sprejem Avstrije v zvezo narodov to potrjujejo.

Pod Protičevu vlado je začelo prodirati načelo plemenske ravnopravnosti, pod Vesničevu se je pa začela pojavljati močna velesrbska struja, ki je kakor dinamit za državo in mesto da belgrajsko časopisje fantazira o separatizmu strank, ki so pokazale stokrat večji

državni zamisel kakor državnik, ki ne mara Slovencev in Hrvatov ter jih podi iz države ven, naj bi si raje od bliže ogledalo velesrbsko strujo, ki je dejansko ali naperjena proti edinstvu države ali pa proti plemenski ravnopravnosti. Tretjega kriterija ni! Hoče morda belgrajsko časopisje velesrbske tendence kriliti z brezskrbnimi napadi na dr. Korošca, ki kažejo ravnateljstvo zloba kakor ignoranca?

Kakor je bilo dr. Vesničevu državno vodstvo naznotraj slobodno, tako je bila tudi njegova zunanja politika suženjska. Pred tuji je dr. Vesnič klanjal glavo in se jim samo klanjal. Zato smo pod njim izgubili Koroško, čisto po nepotrebnem, in belgrajsko časopisje je potem pisarilo o slovenskih robskih dušah namesto da bi bilo soglasno obsodilo popustljivost dr. Vesniča, kakor so jo obsodili poslanci Jugoslovanskega kluba. Pod dr. Vesničem smo dobili rapalsko pogodbo, na Hrvatskem pa nemire, le proti Albaniji in Bolgariji, ki išče z nami prijateljskih odnošajev, sme bili močni in energični. Napram Nemški Avstriji pa, ki še vedno preži na naše ozemlje, je pa Vesničeva politika kazala tako prijazno lice, da se je zastopnik naše države v zvezi narodov ravno tako toplo zavzemal za sprejem Avstrije v Zvezo narodov kakor je ostre in odbijajoče nastopal proti Bolgariji.

Bilanca dr. Vesničeve politike in državniške modrosti pri njegovem odhodu z mesta ministrskega predsedstva je: V notranjosti skrajna nezadovoljnost, nemiri, štrajki, naraščajoča draginja in »rumpfkonstituanta«.

Na zunaj pa odbijamo Bolgare, Grke, vojskujemo se z Albanci, ponizujemo se pred Italijo in se klanjamo celo Avstriji, dočim ugled države v krogu entente pada.

Bo-li stari in izkušeni državnik Pašič mogel to žalostno bilanco popraviti? Ako bi nadaljeval dr. Vesničevu politiko, potem gotovo ne.

Zveza narodov brez Rima.

Pariz, decembra 1920.

Zveza narodov se je torej nedavno konstituirala v Genovi. Zadovoljni so z njo pač samo tisti, ki jo smatrajo za orodje v varstvo svojih enostranskih političnih interesov, dočim narodi sami v pretežni večini ne polgajo vanjo posebnih nad. To pa tem manj, ker tista vlast, ki bi edina mogla dati jamstvo, da se bo Zveza narodov ravnala po pravnih načelih — to je papeštvo — ni bila v zvezi niti povabljena. Tega niso obžalovali samo katoliški krogi. Spominjam le na znamenitega protestantskega zgodovinarja dr. I. Lulvsa, ki je v »Deutsche Revue« z vso odločnostjo zastopal to za-

LISTEK.

Moč in sila napredka.

Peter Klemen.

»Moč in sila napredka«, tako je govoril gospod svetnik Bržola na seji Društva za vzgojo mladine, »moč in sila napredka je«, je kašljal in si z modrim robcem otrli mokre oči in še bolj moker nos, »... moč in sila napredka sta ... napredka sila in moč.«

»Tako je,« se je oglasil zamolklo nadsvetnik Knof, pogledal preko očal svojega duhovitega podtovariša in zabrenkal s prsti desnice po mizi, na kateri je ležalo več pol papirja in svinčnikov.

Drugi gospodje okrog mize so bili več ali manj svetniki, svetniki pa so bili vsi brez izjeme. Bele, sive in sivkaste brade so govorile o njihovih zaslugah za moč in silo napredka.

Svetnik Godlja je bil suho človeče, ki je štel kakih petinštirideset let. Segal je v žep in prigrizoval suhe hruške in nohte za moč in silo napredka.

Svetnik Golida si je trebil ušesa s peresnikom, ovitim v velik, rdeč, na robeh že strgan robec.

Nadsvetnik Miška je dihal v zaprašena očala in si jih snažil z robom salonske suknje, ki je bila nova tedaj, ko je bil še praktikant. Nosil jo je vsak dan samo

iz pijetete do svoje ranjke žene in za spomin na svojo veliko ljubezen do nje.

Med njimi je bil tudi tajnik doktor Klofuta, ki še ni bil svetnik, ampak nekoliko nižje, torej podsvetnik. Vodil je zapisnik. Stenografiral je in pisal, kadil cigarete in beležil vsako modrost svojih vzvišenih nadtovarišev.

»Torej, gospodje,« je povzel svetnik Bržola, »gospodje, o tem smo si na jasnem, moč in sila napredka sta napredka sila in moč. Naša država se je porodila, povili smo jo v plenice in zdaj je potrebno, da jo dojmimo z močjo in silo napredka. Ker pa smo mi že stari in ne moremo več opravljati poslov skrbne matere, pač pa lahko dajemo kot izkušeni možje in pedagogi vsakemu njemu primerne nasvete. Mi nismo ne sol ne poper naše mlade države, pač pa moramo biti njeni odgojitelji, in geslo, ki naj nas pri tem delu vodi, bodi: Moč in sila napredka!«

Precej dolg odstavek Bržolovega govora je prisotne svetnike utrudil. Gospod Golida se je glasno useknil, svetnik Godlja si je z desnico odgnal muho, ki mu je bila sedla na glavo in promenirala po njegovi pleši, nadsvetnik Knof pa je v naglici pojedel še zadnjo suho hruško, ki jo je imel s seboj.

»Torej, gospodje, sila in moč napredka sta potrebni naši državi, ki je v povojih in se mora razvijati, kakor se razvija cvetlica na polju...«

Poetična prisposodba je svetnika Golida vidno ganila in si jo je zabeležil.

»Kakor se razvija cvetlica na polju, tako se morata razvijati tudi sila in moč napredka,« je ponovil gospod Bržola in se odkašljal.

»Toda sila in moč napredka je v naši preljubi, nadebudni, narodno in nraštveno globoko čuteči mladini, ki bodi sol in poper naše državne mize. Bog nam jo ohrani, Bog jo poživi, previdnost božja naj vodi silo in moč njenega napredka, da vzvikne iz njenih vrst številno močnih mož, številno močnih žena, sploh močnih ljudi obojega spola, masculini et femeni generis.«

Svetnik Godlja, profesor po poklicu, je pritaženo zašepetal: »Masculina so na — s, lapis, pes in paries...«

»Naša mladina je alfa in omega, iks in ipsilon vse naše moči in sile za napredek, sol naše mladine pa je dijak, dvakrat dijak in stokrat dijak. Gospodje, dijak je naš up in naša nada, naš poraz in naša zmagaja, dijak je tista zvezda na obzorju našega kulturnega, političnega in socialnega življenja, ki nas edino še more rešiti.«

Gospodje pri toliko tako lepah besedah skoraj niso več zdržali. Predsednik se je odredil pet minut odmora, da navzoči govorniku čestitajo.

In vstali so, približali so se drug za drugim govorniku in mu stiskali roko z vso silo in močjo za napredek.

»Kaj pa, dijaštvo je mnogo bolj uva-

ževanja vredno, kot smo mislili mi in kot so mislili naši vzgojitelji.« Tako je govoril svetnik Golida in pristavil, da bi bilo umestno poslati v ustavotvorno skupščino tudi kakega srednješolca, ki kaže zanimanje za moč in silo napredka.

»Kako napačna je bila metoda naših nekdanjih profesorjev, ki so nam razlagali grške in latinske klasike, metoda učiteljev, ki so nas izpraševali grške aoriste in latinske deponentnike, nihče pa ni izpregovoril besede o moči in sili napredka.«

»Gotovo,« se je oglasil nadsvetnik Knof, »kajti moč in sila napredka ne prihaja iz knjig in učenj, iz znanosti in umetnosti, ampak edinole od načina, kako preustvariti in pretvoriti milieue, v katerem živi in vzdihuje naše milo, nadebudno, za vse dobro sprejemljivo dijaštvo.«

Gospod govornik je zavzel pozo in začel iznova: »Da, gospod nadkolega, vzeli ste mi besedo z jezika, zato še enkrat podudarjam in upam, da upravičeno poudarjam: Naše milo, nadebudno dijaštvo zdihuje v milieue, v katerem živi. Zato je nujna potreba, da ta milieue preustrojujemo in korenito popravimo. Ta milieue je gnil, ta milieue je kvarljiv, ta milieue je naravnost barbarski in nedopustljiv. Popravimo ga, dokler je naše dijaštvo še milo in nadebudno, dokler imamo še kaj zmisla za moč in silo napredka. Moči in sile pa ni, ako ni popolne prostosti. Djak naj čuti, da ga ljubimo iz dna svojega srca, da verujemo vanj iz vse svoje duše in upamo

Občni zbor Slomškove zveze.

htevo. Tudi kardinal Mercier je na nedavnem kongresu krščanskih strokovnih društev v Liežu izjavil, da je storila Zveza narodov temeljno pogreško, ko je iz članstva izključila glavarja katoliške cerkve.

Posebno pažnjo pa zasluži sklep devetega kongresa nemških pacifistov, ki je zboroval meseca oktobra v Braunschweigu ter se pečal izključno s problemom Zveze narodov. Kongres je sklical dvanajst različnih, deloma ostro si nasprotujočih organizacij; med poročevalci in govorniki ni bilo nobenega izrečnega katoličana, pač pa so imeli prvo besedo svobodomiselnici in socialisti, protestanti in drugi nekatoličani. Kljub temu je kongres brez pridržka priznal veliki pomen duhovnih sil, posebno katoliške cerkve in papeštva za Zvezu narodov. Sprejel je naslednji sklep: »Deveti nemški pacifistični kongres se zahvaljuje papežu Benediktu XV. za vsa njegova prizadevanja, posebno pa za njegovo binokostno okrožnico o svetovnem miru. Kongres pričakuje v imenu mirovne stvari od katoličanov celega sveta, da bodo brez pridržka osvojili misel Zveze narodov, kakor zahteva papež v tej svoji poslanici. Kongres smatra le za prav in pravično, da imej v Zvezi narodov sedež in glas tudi papeštvo kot najstarejša, svet obsegajoča kulturna vlast.«

Tudi škof Drossaerts v San Antoniju v Teksasu je o priliki kongresa rimokatoliškega osrednjega društva izjavil o versailleskem miru, da od pogodbe, pri kateri ni bil papež v nobenem oziru udeležen, ni mnogo pričakovati, kakor tudi ne od Zveze narodov v njeni sedanjosti sestavi.

Ta uspeh, da je papež izključen iz Zveze narodov, pa prostozidarstva še ni zadovoljil. Zbira se na kongresih in kuje nove načrte proti Rimu. Na praškem kongresu svobodne misli je rekel Bartošek v svojem govoru pred Husovim spomenikom, da je ostala po razpadu Avstrije, Nemčije in Turčije le še glava reakcije: Vatikan, papeštvo; podreti še to, je prva naloga svobodne misli. Italijansko prostozidarstvo s prežečimi očmi zasleduje tenke niti, ki se neki pletejo med uradno Italijo in Vatikanom in pozivlja svoje zveste, naj z vsemi silami delajo proti nevarnosti, da bi došlo do sprave med cerkvijo in državo. Tudi portugalski prostozidarji so sklenili, da znova poživijo boj proti cerkvi in papeštvu.

Na Francoskem so iste tajne moči preperele zadnji čin za ustanovitev poslaništva pri sv. stolici. Kakor znano, je bilo treba v to svrhu le še zadnjega sklepa francoske zbornice in Millerand je bil dal zastopstvu zbornične desnice pod častno besedo zagotovilo, da bo dal dotični predlog kot prvo točko na dnevni red v prvi seji jesenskega zasedanja. Millerand je bil mož, ki bi bil svojo besedo tudi izpolnil. Toda v tem je odstopil predsednik Deschanel in zamenjal ga je Millerand. Novi ministrski predsednik Leygues je predlog za ustanovitev poslaništva v Rimu proti vsemu pričakovanju odložil z dnevnega reda jesenskega zasedanja in ga odgodil na januar. S tem so sovražniki Rima pridobili čas za svoje podkope proti predlogu.

Tako vidimo temne sile, ki sovražijo katoliško cerkev in ji žele pogin, povsodi neumorno na delu. Te sile pa prezevajo vedno eno: da je cerkev v boju z njihovimi metodami izkušena, da se v tem boju njene notranje sile le podvoje in da ona s tem le pridobiva na notranji enotnosti, medtem ko njenih nasprotnikov ne veže nobena skupkatoliške cerkve in papeštva za Zvezu narvaštvo.

Prispevajte za sklad S. L. S.!

vanj z vso svojo pametjo, kolikor je imamo. Dijak bodi popolnoma prost kakor bik na gmajni in srednja šola bodi hlev, kjer so vrata odprta dan in noč, jasli pa polne leto in dan. Zato mu je treba odvezati mučne verige, v katere ga je vklepal dosedanji milieu, treba mu je dati sile in moči za napredek, gospodje, dijak naj dobi tiskano navodilo za napredek, dati mu moramo nov disciplinarni red, ki ga bo vodil po vseh njegovih nadpolnih potih in ga bo spremljal povsodi, kamorkoli bo krenila idealna smernica njegovega časti in spoštovanja vrednega razuma.«

»Globoko ste govorili, gospod svetnik Bržola, je rekel tajnik Klofuta, »in še globlje posledice vaših besedi se morajo kmalu očitno in jasno pokazati.« Tako je govoril ter pisal s samoznaki in samovoljnimi okrajšavami. In z glavo je pritrjeval venomer, ker se je hotel otresti muh, ki so mu kar rojile krog glave.

»Da, gospodje, dijak mora najti pametnih smernic, po katerih bo hodil, korakal in stopal, kakor mu bo ljubo.«

»Dijak bodi prost! Zato pa danes slovesno prekliče prepoved rabe nikotina v katerikoli obliki. Lahko kadi, njuha in čika. Konstatiram na tem odgovornem mestu, da nikotin dijaški higijeni ne škoduje toliko kakor ovire, ki so se do sedaj stavljale na pot sili in moči napredka. Tudi jaz kadim viržinke že od smrti svoje drage rajne žene in se zavedam, kako

Dne 28. t. m. se je vršil ob nepričakovani udeležbi občni zbor »Sl. zveze«. Zbralo se je 150 članic in članov vkljub različnim neugodnim časovnim pojavom. Lep dokaz krščanske zavednosti! Zborovanje je vodil predsednik Štrukelj. Uvodoma je pozdravljaval tovarišice in tovariše, okrajne šolske nadzornike, zastopnici Prekmurcev, vrtnivše se koroške tovarišice in tovariše ter zastopnika hrvatskega učiteljstva tovariša Marka Vuniča iz Zagreba.

Med predsednikovim pozdravnim nagovorom je prišel na zborovanje tudi višji šolski nadzornik gosp. Franc Gabršek, ki mu je priredilo navzoče učiteljstvo spontane ovacije in ga enodušno izvolilo za njegove velike zasluge na šolskem polju za častnega člana »Slomškove zveze«. Gospod višji šolski nadzornik Gabršek je bil o tej nepričakovani časti vidno presenečen. Zahvalil se je na lepem odlikovanju ter obljubil, da bo tudi v bodoče delal za prospeh šolstva in se v svojem poslovanju držal vsikdar strogo objektivnosti. Predsednik mu je iskreno čestital, se zahvalil zborovalcem, ki vedo ceniti zaslužnega šolnika bolj, kakor oni, ki so v to poklicani. Nato se spominja predsednik tekom leta umrlih članov. V prvi vrsti največjega učiteljskega dobrotnika † kanonika Antona Kržiča ter nadučitelja Josipa Bregarja in Jerneja Ravnikarja. V kratkih stavkih opiše vrle značaje vseh treh.

Delovanje Slomškove zveze v minulemu letu opiše predsednik na kratko. Iz njegovega poročila povzamemo, da je osrednji odbor uravnaval vse delo v edino pravo, t. j. kulturno smer. Pri tem seveda ni opustil z vidika stanovskih koristi.

Tajniško poročilo je bilo jedrnato. Iz njega povzamemo, da je imel osrednji odbor 28 sej, na katerih je razpravljaval tekoče zadeve. Število sej že dovolj jasno govori o marljivem delu osrednjega odbora, ki je tudi skrbel, da so se podružnice gibale in prirejale predavanja. Posebno veliko dela je imel odbor ob proslavi dvajsetletnice »Slomškove zveze«, ki se je vršila v Mariboru ob priliki Orlovskega tabora. Tam se je bilo sešlo prvič večje število krščansko mislečega učiteljstva s Hrvatske in Češke, ki si je k vzajemnemu delu bratsko podalo roke. Veliko posla je imel odbor tudi z izdajo knjig, kakor »Oskrba manjnadarjencev« in »Pastirci pri kresu in plesu«. Izdati pri sedanjih razmerah 2 knjigi v teku enega leta — je skoraj drzno! Kaže pa to, da ima »Slomškova zveza« veliko življenjske sile v sebi. Najlepši pojav v tekočem upravnem letu pa je bila ustanovitev nove podružnice »Sl. zveze« za bivše štajerske, ki šteje že prvo leto 62 članov in članic.

Skupni pregled članov: lansko leto 496; izstopilo med letom 23, pristopilo 42, tedaj nad 500 članov.

Blagajniško poročilo je podal v daljšem in podrobnem navajanju števil gosp. nadučitelj Julij Slapšak. Omenimo samo, da znašajo aktivna 79.000 kron, pasiva 70 tisoč kron. Ko vplačajo vsi člani naročnino in razpečamo vse knjige, tedaj ostane zvezi 9000 kron za tekoče zadeve.

Uredniško poročilo o »Slov. učitelju«. Dosedanji urednik g. Franc Fabinc poudarja v svojem poročilu pomen lista za organizacijo, za šolstvo, za šolsko politična vprašanja. Kaže na velike težave z redno izdajo lista ter vabi k sodrujništvu nadzornike in vse druge, ki jim je razvoj »Slomškove zveze« in pa krščanska vzgoja pri srcu. Navaja imenoma najpridnejše

sotrudnike, kakor: R. Pečjaka, Tov. Lužarja, J. Polaka, Kržišnika, Silvestra in druge. Priznava, da je bila včasih pisava »Slov. učitelja« trda, ostra, pikra, a to samo tedaj, kadar se je bilo treba braniti pred napadi. Prizna pa sedaj potrebo o literarnem odseku, ki naj prevzame uredniške posle ter skrbi, da se list povzdigne v edino pravoznanstveno pedag. revijo.

Interpelacije. Predsednik kamniške podružnice g. Primožič vpraša predsednika, kaj je z zadevo udruženja. Štrukelj odgovarja v daljšem izvajanju, da je odbor vse storil, kar je bilo v njegovi moči, spraviti prizadevanje do uspeha za stanovsko udruženje ter tudi prebere tozadevna pisma, kakor tudi pravila UJU, iz katerih pa odseva poleg stanovske tudi kulturna tendenca, katere pa odbor »Sl. zveze« ne more sprejeti v stanovsko organizacijo dotle, dokler ne dobi garancije, da se stanovska organizacija ne bo vmešavala v kulturna vprašanja. Na jedrnata izvajanja tovariša Vuniča, ki je z »Narodno prosveto« t. j. s centralnim glasilom UJU neovržno dokazal, da tako pojmovano UJU ne more biti stanovsko; ta »Narodna prosveta« pobija namreč krščansko kulturo in je tedaj zaveden krščanski učitelj ne more naročati, dokler ne izpremeni pisave. V stanovsko glasilo trditve, kakor: biblija je verska zabloda, črni klerikalizem etc. ne sodijo. Tudi se ne moremo odločiti že vnaprej, da bomo podpirali različne ustanove, dokler ne vemo za njih smotre. Dalje zahtevajo, da se opuste vse dosedanje pedagoške revije, ki naj se spojeno. Tudi to je nemogoče, ker znanstveno pedagoške revije slone na principih, a principi ne poznajo kompromisov. Vsi navzoči so se odločajo, da naj se pogajanja nadaljujejo, in sicer ne samo potom poverjeništvu UJU v Ljubljani, ampak tudi s centralnim odborom. Sklene se v ta namen več resolucij, izmed katerih navedemo le načelno: Ponovno pozdravljamo stremiljenje po močni, enotni, stanovski organizaciji z edinim smotrom: korist učiteljskega stanu in razvoj šolstva! Izrečno izjavljamo, da smo pripravljeni vstopiti v UJU, ako nam poda nedvoumno izjavo, da se UJU ne bo vmešavalo v kak kulturni boj in se zavzemalo za protiverški nrvni pouk. Sprejetih je bilo še nekaj konkretnih predlogov. Na vodstvu UJU je sedaj, da pride do ujedinenja. Če sprejme naše predloge, tedaj skličem izredni občni zbor in proglasimo »Slomškovo zvezo« urbi et orbi za samo kulturno organizacijo. Več o tem objavi »Slov. učitelj«.

O šolsko-političnem informacijskem glasilu. Ker »Slov. učitelj« izhaja mesečno in še to neredno, je občutna potreba po takim informacijskem glasilu. Sprožile so se različne misli. Tako so bili nekateri za to, da bi naj prinašal »Slovenec« tako priložilo, ali pa naj bi imel posebno kolono z naslovom »Učiteljski vestnik«. Ne eno, ne drugo ni zadovoljilo zborovalcev. Po temeljiti debati se soglasno sklene, da naj odbor tekom enega meseca poskuša z izdajo stanovsko-informacijskega glasila, ki naj izhaja vsakih 14 dni. Člani sami pa se zavežejo, da bodo v pokritje stroškov prispevali letno po 100 kron.

Članarina in naročnina »Slov. učitelja«. Članarino določijo na 70 kron. Od te članarine pa dobe podružnice po 20 kron za vsakega člana. Naročnina na »Slovenskega učitelja« pa se zviša od 30 kron na 50 kron.

Uredništvo »Slov. učitelja« prevzame literarni odsek, v katerega so bili izvoljeni: Fortunat Lužar, R. Pečjak, Fr. Fabinc, Julij Slapšak, Lebar Anica, Štrukelj Ivan.

Remedure po podružnicah. Veliko število članstva, ki ga je navedla g. tajnica, ni bilo tov. Kržišniku všeč in je zahteval pojasnil — koga smatramo še članom »Slomškove zveze«. Predsednik mu je pojasnil, da vse, ki so kdaj vstopili v »Slomškovo zvezo«, pa doslej še niso formalno izstopili. On ve, da je nekaj takih še živ, ki po svojem delovanju ne sodijo več v zvezo, zato prosi, da izvrše vse podružnice remedure, ker je boljše, če imarj tudi manj članov — toda zavednih! Na vprašanje, kaj je z učitelji Sokoli ali Sokolicami, sklene zbor, da se izključijo, če sami ne poznajo toliko takta, da pravilno prijavijo svoj izstop.

Protest. Na predlog gospe Peterlingove, kakor tudi na utemeljevanje tovariša Polaka protestirajo zborovalci proti temu, da je ministrski svet draginjske doklade odmeril poročenim učiteljem za polovico manjše, kakor neporočenim. Plača naj se delo! Po tej odredbi imajo učiteljice-začetnice večje dohodke, kakor mnogo starejšumeožene.

Ugovori proti nasilnemu odtegotovanju 5 % drag. doklad za neke državne konsume se opuste, ker je po poročilu uradnika deželnega knjigovodstva ta zadeva prostovoljna in ne obvezna.

Volitve. Kot predsednik je bil izvoljen z vzklikom tovariš Štrukelj, ostali odborniki pa po listkih in sicer: Kleinmayr Marica, Lebar Anica, Ojstriš Anica, Slapšak Julij, Pečjak Rudolf, Fabinc Franc, Sadar Adolf, Lužar Fortunat, Vrhovec Stanko, Kržišnik Franc, Brglez Avgust.

Dne 29. t. m. je imelo krščansko misleče učiteljstvo še socialen tečaj, ki se ga je udeleževalo 32 učiteljic in učiteljev.

Ruske novice.

Gospodarske težave.

Kakor se vidi iz poročil o vsruskem komunističnem kongresu, ki te dni zboruje v Moskvi, se borita v boljševiški stranki med seboj dve struji: imperialistična, ozir. militaristična in miroljubna, ki posvečuje svojo glavno pažnjo gospodarskemu vprašanju. Medtem, ko vzpirarjajo v Čehoslovaški in Jugoslaviji agenti boljševizma bunte, ki naj povedo do svetovne revolucije, mase v Rusiji propadajo od gladu. Lenin hoče žalostnemu gospodarskemu stanju Rusije odpomoči s koncesijami tujemu kapitalu. Trockij pa je zdaj tudi priznal, da so sovjeti s svojimi neprestanimi vojskami Rusijo popolnoma izčrpali. Predsednik sovjeta narodnih komisarjev, Rvkov, je izjavil, da sovjeti že tri leta žive na račun rezerv, nakopičenih že za časa carizma in da je zato zdaj nujno treba štediti, razhode zmanjšati in dvigniti produkcijo. V tem oziru se namerava zdaj velika akcija. Verhoturskij meni v »Petrogradski Pravdi«, da boljševiki, ki se razumejo samo na politično propagando, ne bodo kos tej nalogi.

Med sovjetsko vlado in predstaviteljem gozdnih podjetij v Angliji Mac Duglasom, ki je te dni prispel v Moskvo, so se začela podrobna pogajanja zaradi oddaje gozdov v arhangelski guberniji v svrhu eksploatacije angleškim podjetjem.

Voditelj opozicije, Buharin, pa ostro nastopa proti politiki koncesij in dogovorov ter kliče Leninu, naj ima pred očmi, »da bomo našli na zapadu vse, česar nam primanjkuje. Nima smisla, da trpimo tako dolgo pomanjkanje, nego moramo navaliti na zapad, kjer najdemo vsega! Rusija sme mirovati, dokler ne pride rdeča vojska do La Manša.«

raste človeku zmisel za svobodo, če se pojavi potreba po nikotinu. Znano vam je, gospoda, da je francoski poslanik Nicot leta 1560. vpeljal v Francijo to prežlahatno zelišče. Zato hvala in slava njegovemu spominu!

Predsednik je odredil pavzo petih minut in predlagal, da se ta čas porabi za skupno posvetovanje glede nadaljnega sklepanja. Pripomnil je tudi, da vsak izmed navzočih svobodno lahko kadi cigaro ali cigareto, če to zmore pri sedanjih uradniških plačah.

Med odmorom so vsi odkraja izražali svoje zadovoljstvo s potekom seje in z dejstvom, da ni prišlo do incidentov. Posebno gospod Golida ni mogel prehaliti dostojanstvenega značaja za kulturo in napredek tako važne seje.

Posedli so zopet krog mize in Bržola je nadaljeval:

»Zdi se mi, gospodje, da ne bi kazalo dovoliti preljubemu dijaštvu, kaditi tudi v šolskih prostorih. Demokratična doba, v kateri živimo, je že itak dovolj izenačila vse stanove; da pa ostane vsaj še nekaj razlike med profesorjem in dijakom, smejo do nadaljnega gospodje profesorji še kaditi v šoli. Kaj pa mislim glede disciplinarnega reda za profesorje še ukreniti, si za enkrat pridržujem. —

Pridemo, gospodje, do druge točke dnevnega reda, to je vedenje v šoli in izven nje. Zdi se mi, da bi ta paragraf lahko

kratkotomalo izostal, ker našemu dijaštvu je že od narave dano, da se vede, kakor zahteva Antigrobianus, in se kreta, kakor želi Abc lepega vedenja. A ukreniti moramo vse potrebno, da se tudi glede vedenja stavijo gotove direktive, po katerih se morajo vesti vsaj profesorji, če se jih že ne drže dijaki. Predvsem je treba, gospodje, opozoriti naše nadebudno dijaštvo, naj se vede v šoli in izven šole nrvavno in, če le mogoče, tudi dostojno. Ravnateljstvo in učiteljski zbor morata obračati svojo največjo pozornost na zabave, prireditve, gledališčne in druge predstave ter zborovanja, katere posecati bi bilo dovoljeno šolski mladini. Toda to je treba jasno raztolmačiti, da bodo gospodje profesorji in nadgospodje ravnateljji vedeli, kakšen je njih delokrog: Ko je profesor odsedel v šoli svojih šest ali sedem ur, tedaj postane detektiv, si nasadi umetno brado in brke ter gre »nadzirat«. Obišče najprej obe gledališči, potem krene v Narodni dom in v Union, obleže vse luknje in bajzeljne ter pride krog ene ure ponoči domov z zavestjo, da je izvršil svojo dolžnost.

Ker kinematografska umetnost utegne slabo učinkovati z nekaterimi svojimi deli na nrvno čednost in čistost našega dijaštva, mora kak drug član učiteljskega zbora vsak večer v kinematograf, da dožene, kdo izmed gledalcev je srednješolec ter kot tak ne sme zauživati kvarljive filmske hrane. Zahajati v kavarno ni dovolje-

no nobenemu učencu, ker v kavarne zahajamo mi, gospodje sosvetniki in gospodje profesorji, to pa radi tega, ker za gostilne nimamo dovolj materijelnih sredstev. Radi tega pa moramo vsekakor pustiti, da so vrata gostilne dijaku odprta na stežaj po dnevi in po noči. V gostilni naj se mladi duh razmahne na vse štiri strani sveta, kajti to ne škoduje »na zdravlju« in ne zahteva ne »dosti časa« ne dosti »denarja«. Ravnateljstvo oziroma člani profesorskega zbora morajo vsako jutro prečitati vsebino različnih gledališčnih in drugih predstav ter se na podlagi teksta v Gledališkem listu odločiti za obisk ali proti obisku prireditve. Za to imajo gospodje dovolj časa in tudi toliko zmislja za dramsko umetnost, da si vsak naroči Gledališki list, Masko in tudi par inozemskih gledaliških revij. Promenirati po Seledenburgovi ulici v poznih večernih urah je srednješolcem radi pestre družbe dovoljeno. Gospodom profesorjem pa je treba naročiti, da zameže z enim očesom, če gredo slučajno tam skozi. Kdor je slep na eno oko, mu tega ni treba.

S tem, mislim, gospodje, smo izvršili svojo dolžnost, ki jo imamo do sile in moči napredka. Izrazimo torej svoje zadovoljstvo z uspehom današnje seje s krepkim: Vivat, crescat, floreat iuventus!

Prihodnja seja se bo pečala z disciplinarnim redom za profesorje. Tem pa je treba pokazati!

Preganjanje starih revolucionarjev.

Boljševiki drže v jaroslavski ječi 50 socialistov-revolucionarjev, ki so se že za časa carjga režima borili za svobodo in zanjo trpeli. Centralni komitet socialno-revolucionarne stranke se je obrnil na osrednje vodstvo komunistične stranke, kjer opozarja na to, da oblast te jetnike muči z gladom, da se jih znebi ter žigosa tako nečloveško postopanje proti starim borcem za osvobojenje ruskega naroda.

Pisatelji in sovjetski režim.

Ko je angleški pisatelj Wells prišel v Moskvo, pa se je sikal okoli oficijalnih krogov, ki so mu sipali peska v oči, je Maksim Gorkij, ki je sam v službi pri boljševikih in se je zanje mnogokrat eksponiral, zbral književnike na sestanek, da se z Wellsom prijateljsko porazgovorijo. Pri tej priliki je znani pisatelj Amfiteatrov ljuto napadal sovjetski režim. Dasi je bila vlada garantirala popolno svobodo govora, so Amfiteatrova na to aretirali. Gorkij se je vsled tega čutil skrajno užaljenega in prošil za potni list. Ker ga Anglija in Nemčija nočeta sprejeti, se misli podati na Capri. — Pri tej priliki se je oglasil tudi znani filozofski pisatelj Merežkovskij, ki biva v inozemstvu, in je napisal Wellsu odprto pismo, v katerem ga opozarja na sledeči fakt: V Moskvi so otroci zaklali svojega tovariša, starega 11 let, in ga pojedli. Pred soščim 10 letni zločinec ni pokazal nobenega kesanja, pač pa izjavil, »da je okus človeškega mesa spočetka »tako«, »tako«, le potem začenja zadajati neprijeten vonj

Razne novice.

Boljševiki koncentrirajo v Baku vojsko in se misli, da hočejo zopet poizkusiti ekspedicijo v Severno Perzijo. — V Var-do, severni luki Norveške, so oblasti zaplenile parnik »Farm«, ki je pripeljal iz Rusije več milijonov zlata, najbrž za podporo železničarjem, ki v Norvegiji štrajkajo. — V Sibiriji je baron Unger, ki vodi tam samostojno gverilsko vojsko proti boljševikom, blizu Vrhnejudinska ugrabil 60 pudov zlata, ki ga je moskovska vlada poslala svojemu poslaniku v Pekinu, Dzevalfovskemu.

Teror ip vstaje v Ukrajini.

Komunistična »Nova Doba« se obrača proti teroru, ki ga izvajajo v Ukrajini komunisti. Predsednik sovjeta za Ukrajino Rakovskij je izdal dekret, glasom katerega se imajo vsi uporniki na mestu postreliti, sela požgati, seljaki pa odvzeti kot talniki v koncentracijske tabore, kjer bodo v slučaju upora v njihovih domačih vaseh ustreljeni. — Kavalerijski oddelek vstajkega generala Gula je zasedel Stari Konstantinov. — V Kamencu Podolskem so boljševiki iztrebili vse desničarske socialiste.

Politične novice.

Domovina je rešena. Vladni straniki sta torej po enomesečnem boju in prerekanju vendarle srečno razdelili med seboj ministrske sedeže, pri čemer so jima šli na roko največ komunisti, ki so vprizorili ponesrečeni državni prevrat ter tako dali gospodom v Belgradu najlepšo priliko, da se složijo. Kaj bo od tega imelo zapeljano delavsko ljudstvo, se najbolj razvidi iz odredb vlade proti komunističnim političnim in strokovnim organizacijam, časopisju in združevalni svobodi, kar se bo zdaj seveda s še večjo energijo nadaljevalo, kajpada ne v prid državi, ker sila pač rodi protisilo. Če bi nas ne skrbelo bodočnost države, ki se lahko škodoželjno smejali, ko so demokrati in del radikalcev na tak način državo privedli do tega, da se bo zdaj začel usodni boj med vladnim velerbskim centralizmom na eni in z radikaliziranimi masami na drugi strani. Medtem pa Italijani, Nemci in Bolgari pridno kujejo svoje načrte, ki so vse kaj drugega nego nam prijazni. Vendar pa položaj še ni tako obupen, ker se je posrečilo demokratom, da razun šest ministrov dobe še šest ministrskih pomočnikov iz vrst svojih parlamentarcev, kar bo gotovo v največji prid strokovnemu vodstvu naših državnih poslov, odstranitvi korupcije v upravi in tako dalje... Res — demokratom je zadostovala doba dveh let, da zedinjeno državo pred celim svetom kompromitirajo in jo vržejo v vrtinec najhujših političnih in socialnih bojev, ki bi nas mogli privedi celo do državljanske vojne. Seveda boj zoper klerikalizem je nekaj tako važnega za demokrate, da niso imeli nobenega nujejšega posla nego da so čimpreje razdrli solidarnost strank, ki so 1918 osnovala edinstveno državo in so zdaj postavljeni pred fakt, da bodo s svojimi tovariši iz protiprotičevega tabora radikalcev nosili odgovornost za vse, kar bo prišlo nad Jugoslavijo.

Taktika Samostojne kmetijske stranke. Poslanci Samostojne kmetijske stranke so zanesljivi stebri centralistične politike in so po svojem klubovem načel-

niku Laziću objavili, da bodo vlado in njen centralistični program podpirali. Ker pa ta centralizem ni združljiv z obljubami, ki so jih dajali kandidati samostojnih svojim volivcem, zato ne mislijo stopiti v vlado; tako bi po eni strani podpirali centralistični program vlade, na drugi strani bi pa pri svojih ljudeh valili krivdo s sebe, češ, saj nismo v vladi in nismo odgovorni za to, kar dela vlada. »Domovina« jim sedaj daje dobre nauke, ker se ji zdijo kot centralisti premalo odločni, preveč obzirni in bojazljivi: »Kmetje sicer vidijo, da je potrebna za srbske kmete druga taktika, druga pa zanje, vendar ni med njimi nikogar, ki bi bil v moči ubrati pravo pot. Doma kmetje neprestano pritiskujejo na demokrate, da naj jim stoji na strani v obrambi proti klerikalcem, njihovi poslanci v Belgradu pa indirektno podpirajo klerikalce ter delajo proti koristim svoje lastne stranke (ker ne gredo v vlado. Op. ured.). Od sedanjega trenutka zavisi vse. Ako je sedaj zavozijo, bo konec njihove slave. Povedali smo odkrito besedo, da nam ne bo kdaj kdo očital, da nismo svarili političnih otrok ob pravem času.«

Krščansko časopisje je moč, ki našim nasprotnikom prizadeva veliko skrbi. To nam dokazuje cela suma notic, ki so jih prinesli naši liberalni in socialistični listi, ko so izvedeli, da »Večerni List« preneha, pa so istočasno bili obveščeni, da bo mesto njega izhajal »Novi Čas«. Dve taki novici naenkrat — to je bilo preveč za naše nasprotnike, ki zdaj ne vedo, ali bi se veselili ali žalovali. Mi jim priporočamo, naj mirno čakajo, kaj pride, saj »Novi Čas« izide že v ponedeljek.

Ravnopravnost in centralizem. Sarajevska »Hrvatska Sloga«, glasilo hrvatske težačke stranke, je objavilo dne 28. decembra 1920 dva članka, v katerih se peča z aktualnimi vprašanji. V prvem članku: »Oni nas ne poznajo...« graja odločno demokrate, ker zagovarjajo upravni centralizem, v katerem vidi prikriti hegemonistične težnje srbskega plemena. Članek je zabeležil, da je demokratska »Tribuna« s strahovitim nepoznanjem razmer pisala o izidu volitev v Bosni in Hercegovini. V drugem članku »Ravnopravnost i centralizam« je poudarjal članek: »Naša nova očetnjava mora biti dom enakopravnih bratov.« Opozarja dalje na subotški list »Neven«, kateri je pisal: »Propast centralizma, proti kateremu so se takorekoč enodušno dvignili vsi Hrvati in Slovenci, smatramo za veliko srečo v naši državi in za prvi predpogoj mirnega in srečnega življenja, za glavni predpogoj plemenskega pomirjenja in pozitivnega dela na mestu dosedanega prerakanja.« »Hrvatska Sloga« nato poudarja: »Največja nevarnost bi bila, če bi se dosedanji vladni način oktroiral.« O centralizmu pa pravi: »Tak pokret je enako nevaren Srbom, Hrvatom in Slovincem.«

Najlepše slovo od starega leta vzameš nočoj pri Silvestrovem večeru »Ljubljane« v Unionu.

Dnevne novice.

Novoletno voščilo pri knezoškofu. Ljubljanska duhovščina se je poklonila danes knezoškofu in mu izrazila svoja novoletna voščila. Prošt Kalan je v njenem imenu čestital za novo leto, z zahvalo za njegovo naklonjenost, ki je vedno skazuje duhovščini, skrbno za njen duševni in gnotni blagor, z željo, da ga milost Gospodova tudi zanaprej podpira v njegovem apostolskem delu in z zagotovilom, da se hoče duhovščina pod njegovim vodstvom in v edinosti z njim truditi za razširjanje in vtrjevanje kraljestva božjega med nami. Ako motrimo spremem leta z natornim pogledom, vidimo, kako izginja kakor sanje pred nami staro leto s svojim veseljem in svojim trpljenjem, s svojim zaslužnjem in svojim zadolženjem, s svojimi srečnimi in manj srečnimi dnevi. Novo leto pa vstaja pred nami kakor gosta jutranja megla, v katero gledamo z upom in strahom, ali bo prodrlo skoz njo solnce sreče ali se pa zgosti in nam donese burje in viharjev. Ako pa ta spremen leta gledamo z nadnaravnim pogledom, vidimo v tem vrvenju in spreminjanju let in časov Njega, ki Brežčasni vlada nad nami, ki je danes in včeraj in vekomaj vedni Isli, ki je Oče nas vseh, čegar previdnosti se lahko zaupno in vdano izročimo. To je skušal Silvester papež, s katerim završujemo vrsto svetnikov v letu, ki je pretrpel preganjanje Cerkev za Dioklecijana in Licinija, ki je pa tudi doživel vstajenje cerkve iz katakomb za Konstantina. — Bodoče leto je posvečeno po navodilu sv. Očeta varhu kat. cerkve sv. Jožefu in uprav v njegovem življenju je orisana usoda in zgodovina kat. cerkve. On je vstal in bežal z Detetom, ki ga je iskal Herod, da bi ga umoril, pa se je zopet vrnil, ker so umrli, ki so stregli Detetu po življenju. — To je delež kat. cerkve vojskujoče se na tem svetu; v tem prepričanju

priljubljeni in mirni glejmo v novo leto. — Teh čutil in misli polni Presvetlemu želimo, da se mu izpolni beseda Kempčanova v novem letu, ut inter multas curas quasi sine je zahvalil za izrečena voščila, opozarjal je cura transire possit. — Presvetli knezoškof se je zahvalil za voščilo in opozoril na vulkanično ozračje, v katerem živimo, vsled tega ker se človeštvo oddaljuje in izneverja svojemu Bogu in njegovim zapovedim, ki so najtrdnější temelj vsenu javnemu in zasebnemu redu. Zato je treba, da nevtrajno in vztrajno oznanjujemo svetu te zapovedi po rednem duhovno-pastirskem delovanju in po izrednem. Tu omenja Presvetli vlasti misijonskih duhovnih vaj, ki posebno vplivajo, da se ljudje zopet duševno orijentirajo in umire. Poleg strogega dušnega pastirstva treba duhovnom z vsemi močmi podpirati krščanske organizacije cerkvene in svetne, posebej tu pohvalno omenja orlovske organizacije, prepričani, da so Cerkvi in državi po veri živeči kristijani najzanesljivejša opora in bramba. Presvetli izraža svoje veselje, da je duhovščina edina s svojim škofom v vsem stremljenju in delu ter upa, da temu združenemu delu v blagor naroda Bog podeli obilnost svojega blagoslova; posebe pohvali škof duhovščino, da vkljub svojemu skrajno slabemu gnotnemu položaju, za katerega zboljšanje se je in se bo on trudil, poleg svojih strogo stanovskih dolžnosti vrši tudi razne druge posle na karitativnem, kulturnem in gospodarskem polju. Presvetli izrazi trdno nado, da se s pomočjo božjo tudi v naši državi iz sedanjih kriz dokopljemo do lepših časov.

Grof Alfred Coronini. V ponedeljek dne 13. dec. se je razširila po Gorici žalostna vest, ki je posebno goriške Slovence hudo prizadela, namreč da je v noči od nedelje do ponedeljka izdihnil svojo blago dušo, previden s svetotajstvi svete vere grof Alfred Coronini-Cronberg, veleposelnik, bivši deželni in drž. poslanec itd. Pokojni gospod grof je bil do zadnjega časa čvrst in krepak, a srčna kap je naredila njegovemu življenju nagel konec. Dne 15. dec. so položili njegove zemelske ostanke v kapelici na Cingrafu k večnemu počitku. — Vsi goriški Slovenci se hvaležnim srcem spominjajo njegovega krepkega in odločnega nastopa kot dež. in drž. poslanca v prilog naših pravic ter našega gnotnega napredka. N. p. v m!

Umrl je v Rožičkem vrhu obč. spoštovani gospodar Simon Herman.

Koroški večer bodo priredili dne 11. januarja 1921 v mariborskem Narodnem domu.

Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: V soboto dne 1. januarja in v nedeljo dne 2. januarja izostanejo nastopni osebni vlaki: Na progi Zagreb—Zidanmost osebna vlaka št. 523 in 522; bila stvar zveze narodov, urediti to vpraš. 5.15 in prihaja v Zagreb ob 7.32. Osebni vlak št. 522 odhaja iz Zagreba ob 12.55 in prihaja v Zidanmost ob 15.39. Na progi Zagreb—Sisak izostaneta vlaka št. 514 in 515. Vlak št. 514 odhaja iz Siska ob 5.54 in prihaja v Zagreb ob 7.10, vlak št. 515 odhaja iz Zagreba ob 17.15 in prihaja v Sisak ob 18.28.

»Františkan lahkoživec in morilec.« Pod tem kričnim naslovom je »Domovina« v svoji 134. številki prinesla cel roman o františkanskem patru Salvatore Ciavellini iz františkanskega samostana St. Antonio di Portici. Pripoveduje, ne navajajoč seveda svojih virov, da ta »nadarjeni« mladenič, ki je bil prisilno že v mladih letih oddan v samostan, kljub temu, da je tu vneto iskal »blagodejnih vplivov za svojo dušo«, ni našel, česar je iskal, marveč se je sredi »propalih bratov sv. Františka« izpridil in »zaplul v iste vode«, kakor njegovi sobratje. Tako je začel lahkoživejši živeti, zapeljevat ženski svet, celo »najodličnejše dame klerikalnih krogov« (katere, je seveda postranska stvar), naposled je umoril svojega gvardijana p. Nikolaja Grossi s tem, da ga je zadavil z redovniško vrvjo, ga ograbil in zato prišel pred napolsko poroto. Telega je seveda poleg »moralno pokvarjenih menihov« kriv v prvi vrsti »katalicizem«, o katerem je glasom »Domovine« dokazal slavni učejnjak Lombroso, da je »edini vzrok zločinov in duševne zaostalosti ljudskih mas zlasti v Italiji«. Ko je »Domovina« na ta način storila za zločine patra Salvatore odgovoren ne samo njegov samostan in sploh vse fratre in patre v Italiji in po cellem svetu, marveč celo ves katalicizem, opominja starše, naj ne dajo svojih sinov v »lemenat«, ker da »postanejo hlapi in agitatorji katoliške stranke« in utegnejo sčasoma še postati morilci. — Dasi take vrste romani pač ne morejo več vplivati na ljudi, ki dobro poznajo metode takih listov, pa menda tudi ne na količjak razsodnega človeka, naj bo bel ali črn, smo se o zadevi tega patra na merodajnem mestu informirali in dobili sledeče avtentično pojasnilo: Dotični pater se piše Salvatore Ciavolino in je bil kot mladenič po končani laični, to je državni brezverski šoli, sprejet v red konventualcev (toraj ne

františkanov minoritov), pa je tu vedel tako prikrivati svoj značaj, da je bil po dokončanih študijah v mašnika posvečen. Ko so prišle na dan njegove pregrehe, je bil takoj iz reda spoden in suspendiran. Ker pa je bil očitno nagnjen k zločinskemu življenju, je nosil dalje redovniško obleko in redovniške oblasti proti temu niso mogle nič ukreniti, saj v Italiji država cerkveni jurisdikciji ne gre na roko, če ji ne kaže. Na ta način je nesrečni mož vršil dalje svoje goljufije pod redovniškim habitom ter je celo prosjačil časih miloščine po konventualskih samostanih, kjer ga niso dodobra poznali. Pred štirim leti je povabil na svoje stanovanje ministra reda, provinciala Patra Nicolao Grossi pod prevežo, da se hoče temeljito poboljšati, kajti Grossi je bil znan svet mož, ki je pod haljo nosil spokorniško raševino in imel velik vpliv na padle ljudi. Tu ga zločinec nenadoma napade, davi in naposled z udarci s polenom ubije. Potem mu vzame iz žepa ključ pisalne mize, se poda v samostan v Portici, gre neopažen v provincialovo celico, ki je zmiraj odprta, in ugrabi tam več tisoč frankov. V dokaz njegovega zločinskega značaja služi zlasti to, da je nato šel k gvardijanu, rekoč, da ga je provincial, ki ni bil nikomur povedal, kam da gre, srečal na cesti in da mu je iz usmiljenja dovolil, naj gre v samostan povečerjat njegovo večerjo, ker da se on (provincial) odpelje v Rim po opravkih. Ciavolino je mirno povečerjal in potem šel ugrabljeni denar zopet v vlačugami. Vsled znane počasnosti laške justice se je razprava proti propalemu eksmenihu vršila šele zdaj v Napolju in je seveda ta zločinec, zagovarjajoč sebe, izbruhal proti svojim sobratom kopo laži, katere mu verjamejo seveda le tisti, ki imajo interes od tega. Sloveča pisateljica Matilda Serao pa je ob tej priliki napisala več lepih člankov v obrambo reda, ki je storil toliko dobrega za Italijo kakor nobeden drugi. Sicer pa so pošteni in dostojni listi o tem zločinskem tipu poročali čisto objektivno in le taka glasila kakor je »Domovina«, so se čutila poklicana zaradi enega ničvrednega oblatiti ves stan.

Za kratek čas. Včerajšnja »Jugoslavija« poroča iz Škofje Loke: »Vsled poraza pri zadnjih volitvah so naši klerikalci vsi iz sebe. Izbrali so si sedaj kot cilj svojih napadov škofjeloškega Sokola. V ta namen se poslužujejo skrajnega sredstva — očetov kapucinov. Neverjetno, kajti z oo. kapucini smo se razumeli dosedaj čisto dobro, pripadnost tej ali oni politični stranki ni ovirala medsebojne naklonjenosti. Umljivo torej, da smo jih vedno rad podpirali z izdatnimi sredstvi. Dejstvo pa, da razdeljujejo potom svojega cerkovnika protisokolske brošure hujskajoče (!) vsebine, da iste dele celo na porti ljudem, ki jim prinašajo darove, nas odvrča od dosedanje naklonjenosti in sili, da revidiramo svoje stališče do njih.« — Doslej smo trdili, da naši nasprotniki lažejo. Zdi se mi, da smo jim delali s tem krivico. Oni uvažajo pri nas le novo terminologijo, nov jezik, če hočete. Svobodomiselnih listi pišejo o »nečedni sodrji, ki je prilezla iz farovških hlevov in svinjakov«, Sokol kriči na javnem trgu, da je treba vzeti »nož v roko in poklati vse farje« itd.: to vse je po njihovi novi terminologiji verska strpnost ozir. vernost. Liberalci in njim sodrni elementi slikajo dr. Korošca bratom Srbom kot separatista in veleizdajalca, Slovincem pa kot takega, ki je prodal Slovence Srbom: oni imenujejo to politično poštenost. Na ta način pomeni tudi 225 »klerikalnih« glasov od 416 oddanih (23 »narodnosocialnih« l) poraz »klerikalcev«. Samo privaditi se je treba novi terminologiji, kar je seveda težko za črne nazadnjake in neverne Tomaže, ki ne verjamejo, da je sneg v Ljubljani bel, po hribih pa črn. — Mislili smo, da je bil 28. novembra »vsled poraza... ves iz sebe« neki dični Sokol, ki je pred mestno hišo kričal: »Zdaj pa nož v roko in poklati vse farje!« Pa je moral že biti zmagne pijan, saj je dobila JDS celih 99 glasov! — Kaj pa je z oo. kapucini, oziroma njihovim cerkovnikom? Ta nesrečnež, ki ima sicer več soli v glavi kakor vsa loška liberalna lažinteligentca, je mislil, da ima iste državljanske pravice, kakor n. pr. kak Joško Zihel, in je razširjal poučno knjižico »Ajmo mi Sokol«, iz katere naši nasprotniki niso ovrgli ne enega stavka. (Če pravijo v svojem časopisju pomirjujoče vsebine, da ima knjižica, ki hoče ljudem pojme bistriti, »hujskajočo vsebino«, prosto jim!) Oo. kapucinom »naklonjeni« liberalci (med njimi že omenjeni »farški mesar«), ki so oo. kapucine »vedno radi podpirali z izdatnimi sredstvi«, take črne nevalečnosti seveda niso mogli trpeti in tako je eden njih, trgovec Pecher, poslal predstojništvu samostana odlok, v katerem kot velik dobrotnik samostana zahteva, da se hujskajoči cerkovnik odslovi. Naj omenim, da je cerkovnik pri tem velikem dobrotniku dobil letos za »kapucinskega preščika« 1 (beri in piši: eno!) žigosano in 2 nežigosani

Nočoj ob 8. uri vsi na Silvestrov večer »Ljubljane« v Unionu!

kroni. Res »izdaten« dar, posebno, če upoštevamo darovalčeve neugodne gmotne razmere! Dar uboge vdove! — Toliko v pojasnilo k zabavni notici. Drugič nam preskrbite še kako berilo v svoji novi terminologiji!

— Poročil se je vladni svetnik g. dr. Rudolf pl. Andrejka z gđ. Miciko Tavčar iz Selc nad Škofjo Loko. Čestitamo!

— Današnji »Uradni list« prinaša besedilo začasnega poslovnika za ustavno (vorno) skupščino. Podpisani so vsi ministri, tudi tisti, ki niso dali svojega podpisa.

— Nadzorstvo finančnih delegatov. Današnja številka Uradnega lista deželne vlade za Slovenijo objavlja naredbo osrednje vlade, po kateri se predpisujejo izpremembe in dopolnitve uredbe o začasnem ureditvi delegacij ministrstva za finance. Finančnim delegatom so pridržani pomočniki, katerih čin in plača sta enaka činu in plači odsekovega šefa glavnega knjigovodstva pri generalni direkciji državnega računovodstva. Nadzorovanje delegacije se glede izvrševanja proračuna in blagajniške uprave razširja na vsa civilna oblastva, ki izvršujejo državni proračun dohodkov in izdatkov. Pravice in dolžnosti pomočnika finančnega delegata še predpisuje minister za finance s posebnim pravilnikom.

— Zagorje ob Savi. V soboto, 1. jan. popoldne po litanijah se vrši občni zbor Slov. kat. izobraževalnega društva v Društvenem domu. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za procvit in napredek krščansko-izobraževalnega dela med našim ljudstvom in ki žele sodelovati na tem polju. Obenem se bodo sprejemali novi člani. — Odbor.

— Pastirci pri kresu in plesu. Kaj tako ljubkega, otroško psiho upodabljajočega že dolgo nismo dobili na književni trg. Zadet otroško nrv je znal Levstik, Zupančič in k njima po vsej pravici lahko prištevamo tudi Franceta Bevka. Knjižico, ki stane vezana 16 K, nevezana 12 K, je dobili v Jugoslovanski knjigarni in pri nadučitelju Juliju Slapšaku v Mostah. Primernejšega darila za Novo leto ne dobite! Šolska vodstva opozarjamo na ta nenavaden knjižni pojav.

— Dva otroka zgorela. Marijana Osredkar iz Bodoveljske grape pri Škofji Loki je nedavno odgnala svoji dve kozi na semenj v Škofjo Loko; v bajto je zaprla svoja dva otroka: eno leto starega Ivana in 3 letno Lojziko. Nesreča je hotela, da je nastal ogenj, kateri je v najkrajšem času upepelil bajto. Brata Jakob in Matevž Sodnikar s hriba sv. Petra sta zapazila požar in sta tekla na pomoč. Ko sta prišla do pogorišča, sta slišala iz sobe zdihoвање in plakanje otrok, a ker so bila vrata zaklenjena, nista mogla v hišo. Razbijala sta po vratih, da bi vdrla v hišo, toda na nju so padale goreče trske in tudi skozi okno nista mogla priti v hišo, ket se je vdrl leseni strop. Ostanke zgorelih otroških trupel so potegnili orožniki iz bajte in jih odnesli v škofjeloško mrtvašnico. Nesrečni materi je poleg obeh njenih otrok zgorelo celo njeno imetje: vsa obleka, ena koza in ena kokoš; škode je približno za 15.000 kron.

— Zaprtje: »Medical Mirror«, odlični ameriški strokovni časopis poroča, da se »Franz-Josef«-grenčica izkaže vedno za dobro.

Ljubljanske novice.

Ij Silvestrov večer »Ljubljane« v Unionu bo imel pester spored, prepleten z orkestralnimi točkami in lepimi pesmimi mešanega in moškega zbora. O polnoči bo pestra alegorija: Pozdrav Novemu letu. Vabimo vse prijatelje poštene zabave. — Vstopnice se dobe pri blagajni, sporedi brezplačno na mizah.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani priredi Novega leta dan točno ob 6. uri zvečer v Rokodelskem domu (Komenskega ulica) božično. Spored: 1. J. Pogačnik: Božična pesem, moški zbor. 2. J. Aljaž: Na dan!, moški zbor. 3. A. Monar: Oče Kolping, hvala Tebil, tenorski samospev. 4. * * * Oj vstani, solnce moje!, tenorski samospev. 5. Bethlehem, Božična igra s petjem in živo sliko v štirih dejanjih. — Cene prostorom: I. prostor 12 K, II. prostor 10 K, III. prostor 8 K, IV. prostor 5 K. Stojšče 3 K. Vstopnice se dobe v predprodaji v soboto dopoldne od 10.—12. ure v Rokodelskem domu.

Ij Šentjakobska prosveta. Danes zvečer ob 6. uri bo predaval g. Franc Kremžar o velevažni stvari. Vabimo k obilni udeležbi!

Ij Za deželno sodnega svetnika v VII. čin. razredu pri deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan g. državni pravdnik dr. Ivan Modic.

Ij Pri poštnem čekovnem uradu v Ljubljani je povišan za nadkontrolorja revizor g. Klemenčič.

Ij Noveletni dar oslepelim vojakom. V počaščenje spomina blagopokojnega g. Ivana Beliča je nabralo v njegovi gostilni pri št. 6 omizje njegovih prijateljev 600 K kot noveletni dar oslepelim vojakom.

Ij Ljubljanski trg. Med prazniki je bil trg živahen. Cene mesa so ostale na prej-

šnji višini, samo slanina se je nekoliko pocenila. Na debelo se kupuje po 48 kron kg. Goveji mesarji zahtevajo z največjim podarkom podražena govejega mesa za 4 krome pri kg ter se opirajo na dejstvo, da so surove kože padle od 50 na 34 kron kg ter loj od 26 na 18 kron, to znači izgubo 800 do 1200 kron pri enem volu. Temu nasproti pa so pričele padati cene živi teži in je pričakovati v najkrajšem času zenačenja. Opozarjajo se zaintereseni, da ne bo dovoljena nikaka podražitev govejega mesa, ker bi se s tem samo zajezilo padanje cen živi teži ter celoten konzum občutno oskodoval. — Sadni trg je dobro založen. Južno sadje se je pojavilo v obilnejši meri po naslednjih cenah: Rožiči 20 kron kg, fige 24 do 26 kron, dateljni 40 kron, mandeljni 96 kron, kostanj maroni 16 kron, orehi — celi 16 do 18 kron, luščeni 60 kron, limone 1 do 2 krome kos, pomaranče 1 kromo 50 vin. do 4 krome kos, mandarine 2 krome kos. — Zelenjava je omejena na trgu na najnujnejše predmete, vse specialitete primanjkujejo popolnoma. — Jajca so se zopet pojavila na trgu v zadostni množini; plačujejo se 3 krome 50 vin. do 4 krome kos. — Mleka je zopet v Ljubljani dovolj, kvaliteta je pa slaba. — Špecerijsko blago stoji na prejšnjih cenah. Java sladkor stane 54 kron kg, sladkor v kockah 64 kron. Moka v nadrobni prodaji: št. 0 18 kron kg, moka za kuha 16 kron 50 vin., bela krušna moka 14 kron 50 vin., koruzna moka 7 kron, koruzni zdrob 8 kron, pšenični zdrob 18 kron.

Ij Nepoštena uslužbenka. M. C., zaposlena v neki trgovini, si je prilastila večkrat razno blago v vrednosti okoli 10.000 kron. To blago je pošljala C. prodajat svojega 19letnega brata ter 16letnega J. V. raznim strankam. Policiji se je posrečilo najti večino ukradenega, oziroma že prodanega blaga. Vsi trije so bili po ugotovitvi kaznjivega dejanja izpuščeni na svobodo. Zadeva se je izročila deželnemu sodišču.

Ij Nevarni vlomilci prijeli. Oddelek kriminalne policije, ki izvršuje nadzorstvo tujece, je minule dni opazoval v Kolodvorski ulici tri neznane moške, ki so se zelo sumljivo vedli in se zadrževali po gostilnah. Neki večer so se osumljenci dogovorili, da se bodo odpeljali zjutraj na deželo, izvršili v neki večji gostilni v Kamniku vlom in ukradeni obleko in perilo odnesli v Zagreb. O tej nakani so zvedeli kriminalni organi in so še isto noč aretirali 24letnega Josipa Lebana iz zasedenega ozemlja, ki je bil l. 1918 pri okrož. sodišču v Celju v preiskovalnem zaporu zaradi vzloma v trgovino v Celju in je pobežnil, 34letnega Antona Cvetrešnika iz Svetine, ki je bil zaradi tatvine v preiskavi in je eskorti pobežnil, ter nekega Franca Gorška, 21letnega delavca iz Griž, ki je bil oktobra meseca izpuščen iz zapora. Kakor se slutí, je bil Cvetrešnik, ki si je nadel ime Franc Kermelj iz Pečuha in bil v kriminalni razvidnici kot 16krat radi tatvine predkaznovan, ugotovljen kot vodja te tatarske družbe. Policija slutí, da imajo aretiranci več vlomov na vesti. — Tatinska družba je bila izročena dež. sodišču.

Najnovejša poročila.

POGOJI GENERALA CAVIGLIA.

LDU Rim, 30. dec. (Stefani.) Najvažnejši pogoji, ki jih je naznanil general Caviglia reškim zastopnikom, so: Vrnitev ujetnikov, ki so jih zavojevali legionarji, odhod vojnih ladij iz reškega pristanišča, vrnitev orožja, municije, vojnega materijala itd., ki je bilo vzeto italijanski armadi, vsi legionarji, ki niso rojeni na Reki, morajo v petih dneh zapustiti Reko in vsi reški legionarji se morajo razorožiti. D'Annunzio mora zapustiti Reko, ko odveže legionarje prisege. Rab in Krk morajo legionarji takoj zapustiti. Reška regenca bo tekem današnjega dne odgovorila. Odgovor bo, kakor se čuje, ugoden, regenca bo pogoje sprejela z nekaterimi pridržki, ki se tičejo načina izvršitve pogodbe.

ZMANJŠANJE VOJNEGA BRODOVJA.

LDU London, 30. dec. (Brezžično.) Pobudo državnega tajnika za mornarico v Zedinjenih državah glede zmanjšanja vojnega brodovja so sprejeli najvišji politični krogi ugodno. Vendar pa se sodí, da bi osebni vlak št. 523 odhaja iz Zid. mosta ob šanje; obžaluje se, da Amerika še ni pristopila zvezi narodov in da zato razpravljanje o tem vprašanju ni mogoče.

RUSIJA IN RUMUNIJA.

LDU London, 31. dec. (Wolff) »Daily News« objavlja brezžično brzojavko, da je Take Jonescu poslal Čičerinu dve noti, s katerima opozarja sovjetsko vlado na koncentracijo ruskih čet ob Dnjestrju. Čičerin je odgovoril, da Rusija in Ukrajina nimata proti Rumuniji napadalnih namenov. Ako se sprejme predlog za mirovno konferenco, bi bila odstranjena vsaka možnost konflikta.

SOCIALISTI IN KOMUNISTI.

LDU Curih, 30. dec. (SBA) Na skupščini socialno-demokratske stranke, ki se je vršila v sredo zvečer, je dobil predlog novih komunistov, da se odstavi predsed-

nik stranke Nobs, 846 glasov novih komunistov in 699 glasov socialnih demokratov.

LDU Tours, 30. dec. (Havas.) Ko so komunisti zborovanje nadaljevali in skončali, so se sestali obnovitelji in člani odporne odbora ter izvedli fuzioniranje. Za predsednika je bil izvoljen Pressmann. Sklenili so, da naj stranka enostavno predstavlja nadaljevanje unificirane stranke, da naj sprejme amsterdamski program iz l. 1919. in da naj odkloni sodelovanje v vladi. Izdal se bo manifest na 150.000 pristavev socialistične stranke, ki so odklonili pristop k moskovski internacionali. Mayeras je prečital izjavo nove socialistične stranke, ki povdarja potrebo, da se prepreči vsaka nova vojna in da stranka ostane združena s strokovnimi organizacijami. Zastopniki nove stranke bodo šli meseca februarja na Dunaj, da se dobi podlaga za resnično novo internacionalo. Končno se je sklenil protest proti smrtnim obsodbam mažarskih socialistov.

PROTI OSEMURNEMU DELU NA KMETIH.

LDU Pariz, 30. dec. (Brezžično.) Ministrski predsednik je izjavil, da je vlada proti temu, da bi se na kmetih uvedlo osemurno delo ter da so bila vladnim zastopnikom, ki se pošljejo na mednarodno delavsko konferenco, v tem zmislu dana navodila.

ZVIŠANA PRODUKCIJA PREMOGA NA ANGLEŠKEM.

LDU London, 30. dec. (Brezžično.) Sodelovanje lastnikov premogovnikov in rudarjev za povečano pridobivanje premoga je imelo presenetljiv uspeh. Po izkazu zadnjega tedna se je nakopalo za 100.000 ton več premoga, kakor prejšnji teden. Poprečno se je pridobilo, odkar se je zopet začelo delo, na teden 5.200.000 ton, kar bi znašalo na leto 260 milijonov ton. Razen že dovoljenih dveh šilingov bodo delavci vsled tega uspeha dobivali še 18 pencev dnevno.

NEMSKA ARMADA.

LDU Berlin, 30. dec. (Wolff) Po poročilu »Berliner Tageblatt« je dokončano zmanjšanje državne brambe na 100.000 mož. Ker pa še 10.000 mest ni popolnjenih, znaša sedaj število brambe 90.000 mož.

LDU Pariz, 30. dec. (Havas.) Leygues je imel z angleškim in italijanskim poslanikom razgovor glede razorožitve Nemčije. Francoska vlada bo menda poslala kabinetoma v Londonu in Rimu noto in prosila, da bi se zedinili glede nujne ureditve stvari in bo eventualno predlagala tudi sklicanje konference.

Prosveta.

DOM IN SVET.

V težkih razmerah zaključuje »Dom in Svet« svoj XXXIII. letnik. Ali so se izplačale žrtve, s katerimi ga je založba omogočila, naj presodijo čitatelji. Ako ga primerjate z drugimi sočasnimi jugoslovanskimi leposlovnimi listi, upamo, boste našli njegov obstoj popolnoma opravičen. Kdor ima priliko, da lahko pregleda celo dolgo vrsto od 4. letnika do danes, bo videl, da je »Dom in Svet« konsekvntno rastele notranje in zunanje in v tem oziru nima para v slovenski literaturi. Organizacija, ki ga je omogočila, si je s tem postavila trajen spomenik v zgodovini naše kulture. Tvoja leta so se dala sicer res tudi njeemu občutiti. Deloma se je zmanjšal, izhajal je neredno, a vsaj izhajal, — priznati pa mora vsak, da je vsebinsko od leta 1914. dalje konsekvntno rastele, da je postajala njegova oprema z vsakim letom popolnejša. »Dom in Svet« je postal v tem času glasnik naše literarne bodočnosti, izločil je polagoma iz sebe, kar je prej opravičevalo njegov naslov »zabavi in pouku«, ter postal res leposlovno in umetnostno glasilo. Število naročnikov se je sicer držalo ves ta čas več ali manj konstantno isto — najlepši dokaz, da je potreben — in držalo se je kljub temu, da je naročnina leto za letom rasla in da so gmotna sredstva ravno istih naših krogov, ki v prvi vrsti vzdržujejo našo kulturo s svojo požrivalnostjo —

duhovščina in dijaki — zaostajajo vsako leto bolj občutno za eksistenčnim minimom. — Ko letos vabimo na naročbo za prihodnje leto, smo zopet prisiljeni zvišati naročnino. Težko nam je, da moramo zahtevati od svojih prijateljev vedno novih žrtev, toda storimo to v zavesti, da vršimo dobro in potrebno delo in zato tudi pričakujemo, da nas ne zapuste tudi v najtežavnejših razmerah. Beriva je namreč potreba in cenejšega in boljšega in bolj okusno opremljenega beriva Vam danes ne more nihče nuditi. Izmed građiva, ki ga imamo pripravljene za prihodnje leto, opozarjamo na Pregljevo štiridejanko »Azazel« in na Lovrenčičevega »Trentarskega študenta«, ki bo predelan in opiljen tiskan prvokrat v celoti. Leposlovne doneske so nam dalje obljubili pesniki: Bevk Fr., Jarc Miran, Kosovel St., Molé Vojeslav, Podbevšek A., Remec Al., Silvin Sardenko ter Vodnik A.; dalje pisatelj Cebokli A., dr. Detela Fr., Dornik L., Finžgar Fr. S., Majcen Stanko, Meško Fr. Ks., Velikonja N. in Zorec I. Izmed znanstvenih prispevkov opozarjamo na dr. Puntarjevo študijo o Prešernovih gazelah; o umetnosti bosta pisala dr. Iso Cankar in dr. Voj. Molé; objavili bomo portret Primičeve Julije; največji jugoslovanski umetnik Ivan Meštrović nam je dal na razpolago več fotografij svojih najnovjših del; dr. Debevec bo nadaljeval prevod Divine Comedie; opremo lista je prevzel slikar in kipar Fr. Kralj, ki je ilustroval tudi »Trentarskega študenta«.

Urednik ostane dr. Fr. Stelá. Izhajal bo prihodnje leto kot mesečnik v trojnih številkah; žalibog tehnične ovire za letos še ne dopuščajo mesečnega izhajanja. Štev. 1—3 izide začetkom marca.

Naročnina stane za celo leto 120 kron.

Turistika in sport.

Klub kolesarjev in motociklistov »Hirija« priredi v petek ob 8. uri zvečer v gostilni Lozar na Sv. Jakoba trgu družinski Silvestrov večer s prosto zabavo s sodelovanjem salonskega orkestra. Vstop vsakomur prost. (k)

Vremensko poročilo iz Bohinja dne 31. decembra 1920. — Zjutraj ob 7. uri — 4° C, suh mraz, barometer 735 (stalno), do približno 10. ure dopoldne tanka meglica v dolini do 1000 m, po 10. uri običajno jasno s prijetno imsolacijo. — Sankališče »Belvedere« do zgornjega damskega starta popolnoma izgotovljeno, zabavno sankališče tudi odprto in popravljeno. Ravenska pot za sankališče dobro porabna. — Saninec izboren do Sv. Janeza. — Smuka izvrstna, na 92 cm stari snežni podlogi do 4 prste debel suh srez. — Blejsko jezero v Zaki zamrznjeno, sankališče urejeno.

Vsem velecentenim naročnikom, inserentom in prijateljem

srečno novo leto!

Uredništvo in upravništvo.

Jugoslovanski skladni koledar za leto 1921 je ravno kar izšel v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Cena 30 kron. — Trgovci dobe popust.

Žepni koledarček za leto 1921 je tudi izšel istotam v prikupljivi in priročni mali žepni obliki in zelo okusni vezavi. Cena 12 kron, trgovci dobe znaten popust.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrsne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevimi pravih Elzafluidom! 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Potrebovali bi odvajajoče, zelodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic! 6 škatlic 18 kron. — Omet in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Eisartg št. 134, Hrvatska. F.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

Tiskarna • Litografija • Klišarna

želi svojim cenjenim odjemalcem

srečno in veselo novo leto

ter se priporoča za usa v tiskarsko stroko, litografsko in fotokemigrafsko obrt spadajoča dela.

1921

Srečno in veselo Novo leto

žele vsem čitateljem „Slovenca“, osobito svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem, priporočujoč se njihovi nadaljnji naklonjenosti, naslednje tvrdke:

Josip Adamič, mehanična vrvarna Domžale.	F. Čuden sin, trgovina zlatnine in srebrnine, Ljubljana, Selenburgova ul.	Stanko Kolšin, brivski salon, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 11.	Hotel »Lloyd«, hotel in restavracija, Ljubljana, Sv. Petra cesta.	M. Ph. Vinko Prochazka, lekarna pri »zlatem orlu«, Ljubljana, Jurčičev trg.	M. Tičar, trgovina papirja in razglednic, Ljubljana, Sv. Petra c. 26 in Selenburgova ulica 11.
Ignacij in Helena Banko, Ljubljana, Sv. Martina c. 3.	Josip Čufer, kavarna »Egia«, Ljubljana, Turjaški trg.	Teodor Korn, klepar, Ljubljana, Poljanska cesta 8.	Andrej Marčan, mesarija, Prešernova ul. 5, Ljubljana.	Anton in Mici Pucihar, žaganje drv, Poljanski nasip štev. 22, Ljubljana.	Leopold in Alojzija Tratnik, hotel »Tratnik«, Sv. Petra cesta, Ljubljana.
O. Bernatorič, konfekcijska trgovina, Ljubljana, Mestni trg 5 — 6.	Dragotin Dinter, brivski mojster, Ljubljana, Hrvatski trg 1.	Ivan in Ana Košenina, mesarija, Ljubljana, Kolodvorska ul.	I. Marchiotti, trgovina z usnjem, Sv. Petra c. 30, Ljubljana.	Martin Plut, trgovina, Črnomelj.	Ub. pl. Trakoecy, lekarnar, Ljubljana, Mestni trg.
P. Bizjak, stavbeno in pohištveno mi- zarstvo, Spodnja Šiška 136.	Dobeic Oswald, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.	Julius Klemene, mesarija, Solski drevored 2, Ljubljana.	Valentin in Antonija Mrak, restavracija, Ljubljana, Rimska cesta 4.	Filip Pristou, specialist za slikanje napisov, Ljubljana, Aleksandrova cesta.	Unionska klet, Julija Albert, Ljubljana.
Tomaž Bizilj, gostilna pri »Kolovratarju«, Ljubljana, Pred Škofijo.	T. Eger, modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra cesta.	Franč Kune, fotografski atelje. Prvi doma- či zavod za povečavanje slik. Ljubljana, Wolfova ulica 6.	Ivan Mohorič, krojaški mojster, Sv. Petra cesta 6, Ljubljana.	R. Ranzinger, spedijsko podjetje, Ljubljana, Cesta na juž. žel.	F. & A. Uher, spedijsko podjetje in za- loga premoga, Ljubljana, Selenburg. ul. 4.
Ivan Buzzolini, delikatesna trgovina, Lingarjeva ulica, Ljubljana.	Alojzij Fuchs, trgovina z urami, zlatnino in srebrnino, Ljubljana, Selenburgova ul. 6.	Anton Kunstek, trgovina z usnjem, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4.	Josip Maček, gostilničar, Ljubljana, Krojaška ulica 8.	M. Ravtar, delikatesna trgovina in pivnica, Ljubljana, Jurčičev trg 3.	Vojnovič & Comp., elektrotehnični zavod, Dunajska cesta, Ljubljana.
Trafika Blaž, Ljubljana, Dunajska c. 12.	Ivan Gajšek, trgovina s papirjem, Ljubljana, Sv. Petra cesta.	Fran Kos, trgovina pletenin, Ljubljana, Zidovska ulica.	Stefan Miholič, kavarna »Central«, Ljubljana, Sv. Petra nasip.	Anton Ravhekar, špecerijska trgovina, Pred Škofijo 20, Ljubljana.	Josip Vidmar, dežnikar, Ljubljana, Pred Škofijo 19.
Tvrdka I. Blas, trgovina s čevlji, Ljubljana, pod Trančo št. 2.	Grand hotel »Union«, restavracija, kavarna in vinska klet, Ljubljana.	Josip Kozak, mesarija, Ljubljana, Solski drevored.	Emil Moré, sodavičar, Ljubljana, Martinova cesta 11.	Josip Rebek, stavbeni in umetni ključav- ničar, Frančevo nabr. 9, Ljubljana.	Ign. Vok, zaloga šivalnih strojev in koles, Ljubljana, Sodnijska ulica.
Ivan Bricelj, stavbenik, Slomškova ulica, Ljubljana.	Gričar & Mejač, konfekcijska trgovina, Prešernova ulica, Ljubljana.	I. Kosteve, manufakturna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.	Medic, Rakove & Zankl, trgovina barv, firnežev in lakov, Ljubljana, Resljeva cesta 1.	Brata Sever, zaloga pohištva, Ljubljana, Gosposvetska c.	I. Wanek, krznar in trgovina s kožubo- vino, Ljubljana, Sv. Petra c. 21.
Anton Bokal, pokladalec parketov, Ljubljana, Slomškova ulica.	Ivana Gorše, restavracija »Novi svet«, Ljubljana, Mar. Terezije c.	Odon Koutny, trgovina z orodjem, Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.	Josip in Tinea Olup, gostilna in trgov. z oblekami, Ljubljana, Pod Trančo 2. — Stari trg 2.	Julijana Stor, črevljarna, Ljubljana, Prešernova ul. 5.	Franjo Zajec, brivec, Ljubljana, Dunajska c. 12.
Fani in Karol Čenčič, gostilna, Ljubljana, Sv. Petra nasip 71.	Aleksander Gjud, brivec, Ljubljana, Kongresni trg 6.	Ivan Kregar, pasar, Ljubljana, Zrinjskega cesta.	Ivan Ogrin, stavbeno podjetje, Grubarjevo nabrežje štev. 8, Ljubljana.	Franč in Margareta Scagnetti, gostilna, Ljubljana, Metelkova ul. 19.	Ivan Zamljen, čevljar, Gradišče 4, Ljubljana.
Ludovik Černe, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3.	Aleksander Götzl, podobar, Ljubljana, Sv. Petra, cesta 7.	Ivan Logar, sedlar in jermenar, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13.	Ivan Ogrin, vinska veletrgovina, Laverca pri Ljubljani.	Franč Sever, mesar, Ljubljana, Jurčičev trg št. 11.	Jakob Zalaznik, kavarna, pekarija in slašči- čarna, Ljubljana, Stari trg 21.
Andrej Černe, stavbeno podjetje, Sv. Petra cesta 23, Ljubljana.	Ludvik in Ivanka Haidinger, »Hotel Južni kolodvor«, Ljubljana, Kolodvorska ul.	Gostilna pri »Lozarju«, Rožna ulica 15, Ljubljana.	Ivan Pengov, podobar in kipar, Kolodvor. ul. 20, Ljubljana.	Slapar Oroslav, krojaški mojster, Ljubljana, Ravnikarjeva ul. 13.	Fr. P. Zajec, optik in urar, trgovina z zlatnino in srebrnino, Ljubljana, Stari trg 9.
Marija Černe, gostilna, Ljubljana, Sv. Petra c. 85.	Ivan Križnar, krovec, Ljubljana, Hrenova ulica 9.	Jos. in M. Lončar, trgovina manufakturnega blaga, Ljubljana, Stari trg.	Josip Podkov, mesar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 9.	Hotel »Slon«, restavracija, kavarna, kopelj, Ljubljana, Dunajska cesta.	Zadruga sodavičarjev za Slovenijo, Ljubljana, Martinova c. 11.
Angela Češnovar, trgovina, Ljubljana, Kolodvorska ul.	Fran in Franja Kavčič, gostilna, Ljubljana, Privoz (Prule) 4.	Lekarna »Levstik«, Ljubljana, Resljeva cesta 1.	Karol Polajnar, kavarna »Prešeren«, Ljubljana, Sv. Petra nasip.	Schneider & Verovšek trgovina z železnino, Ljubljana, Dunajska cesta.	Zalta in Zilič, trgovina železnine, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 10.
F. Čuden, zaloga ur, zlatnine in srebr- nine, Ljubljana, Prešernova ulica.	I. Korenčan, trgovina galanterijskega in drobnega blaga, Ljubljana, Mestni trg.	Ivana Lauter, gostilna »Činkole«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 4.	Peter Pire, pekarija, Ljubljana, Sv. Petra cesta 9.	Anton in Teresija Toneje, kavarna »Evropa«, Ljubljana, Dunajska cesta.	Ign. Zargi, manufakturna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

ANONČNI IN REKLAMNI ZAVOD
„HERMES“ „HERMES“
L. MAJNTINGER • ZG. ŠIŠKA 89

Anončna ekspedicija **Al. Matelič** Reklamni zavod
Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

Anončni zavod **Drago Beseljak** Informačni zavod
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje štev. 5.

Veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
THE REX Co, Ljubljana,
Gradišče štev. 10,

trgovina s pisalnimi računskimi, razmno-
ževalnimi in dr. pisarniški potrebščinami

Prodajalnica Kat. tisk. dr.
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Delikatesna trgovina
Anton Tavčar, Maribor
Jurčičeva ulica.

Anončna ekspedicija
Ivan Sušnik, Maribor
Slovenska ulica 15

Kavarna »Leon« (Pogačnik)
Stari trg, Ljubljana.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenj. odjemalcem tvrdka

I. Sandrin, trgovina z usnjem na debelo.
Ljubljana, Mestni trg štev. 6.

Menjalnica Slov. eskomptne banke
v Kolodvorski ulici
želi vsem svojim klientom
srečno novo leto.

Vsem cenjenim odjemalcem voščim
veselo novo leto

Josip Rajster & drug Šoštanj — Celje
tovarna slaščic in bonbonov. Glavna zaloga Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Veselo in srečno novo leto
Elektrotvrdba SVETLA Mestni trg št. 25
Autotvrdba J. GOREC Gosposvetska cesta 14

Elektrotehniško podjetje **ŠTEBI & TUJEČ** Ljubljana, Resljeva cesta
se priporoča za nadaljnje zaupanje in želi vsem cenjenim odjemalcem ter prijateljem

! srečno novo leto !

Veselo novo leto 1921
želi vsem svojim cenj. gostom, znancem in prijateljem
J. Belič, gostilna št. 6, Ljubljana, Dunajska c. 8

Srečno in veselo novo leto
želi svojim odjemalcem in se obenem priporoča nadaljnjemu zaupanju
Karol Majce in drug — Ljubljana — čevljarški mojster Radeckega c. 6

Uredništvo „Adresar za Slovenijo“
tvdka Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5
želi vsem cenjenim naročnikom
- Srečno 1921! -

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter vsem prijateljem in znancem
Franc Dolinar, pekarija, Pred Skofijo 11.

Mirenska čevljarska zadruga, sedaj v Vrbovcu pri Mozirju, vošči vsem svojim cenj. odjemalcem in prijateljem lu- in onstran meje blagoslovljeno novo leto.

Veselo in srečno novo leto 1921
želi
M. Dolničar restavrater na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Delniška družba pivovarne „UNION“

Srečno in veselo novo leto 1921 želi Viktor Bajt, cvetličarna Ljubljana, Selenburgova ulica

KATI OVSEC-DRŽAJ
trgovina z vinom, žganjem in dr. špicerijskim blagom
Ljubljana, Florijanska ulica 25
želi vsem cenj. odjemalcem
srečno in veselo novo leto

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
Julio Meind. d. d. Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 1

Veselo novo leto
želi
Kolinska tovarna kavnihi primesi, Ljubljana

Kavarna Evropa in Kolodvorska restavracija Zidanimost
Anton in Terezija Tonejc vsem cenj. gostom in prijateljem
srečno novo leto!

I. KRAJEC, nasl.
knjigarna, tiskarna in knjigoveznica NOVOMESTO
želi vsem cenjenim odjemalcem
veselo novo leto

F. Dolenc, Kranj
in podružnice, Bled, Kranj, Gorice
veselo novo leto
vsem cenjenim odjemalcem.
Veselo novo leto 1921 želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Jos. Senica, Domžale - trgovina z mešanim blagom. -

Srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi tvrdka
Mihael Omahen, Višnjagora

Anton Müller, star. veletrgovina z vinom
: Domžale:
želi vsem cenjenim odjemalcem
veselo novo leto!

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. naročnikom
ALBINA BOGATAJ-SITAR izdelovalnica perila Ljubljana, Židovska ul. 1/II.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
Prva Mariborska Tovarna MILA MARIBOR.

Srečno novo leto 1921
želi svojim odjemalcem in prijateljem
Franjo Cerar tovarna slamninkov in klobukov v Stobu, pošta Domžale.

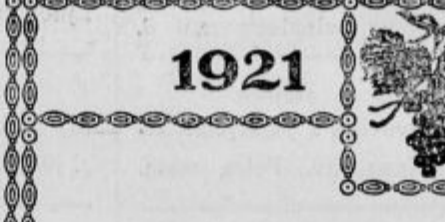
I. Kopač, svečarna,
Ljubljana, Gosposvetska cesta
se zahvaljuje velenj. odjemalcem za izkazano zaupanje, se priporoča nadaljnji naklonjenosti in želi vsem
veselo novo leto.

Srečno novo leto 1921
želi vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka
K. Bunc & drug, Ljubljana.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
Singer šivalni stroji Bourne & Co. Selenburgova ulica šte. 3, Ljubljana.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
puškar Dragotin Cutič, Maribor Slovenska ulica št. 18

Srečno in veselo novo leto
želita vsem cenj. gostom restavracije in kavarne
Alojzij in Terezija Zorčič
Grand Hotel „Triglav“, Ljubljana, Kolodvorska ulica

Veselo novo leto
želita vsem velenjenim gostom, prijateljem in znancem
Josipina in Peter Košak restavracija Ferline-Zvezda, Ljubljana, Krekov trg.

Iv. Rojina & Komp.
Stavbeno in umetno mizarstvo, tovarna Ljubljana
Slomškova ulica 16 in Kolodvorska ulica 8
želi

veselo in srečno novo leto 1921.
Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka
Franc Derenda, Ljubljana, Emonska cesta 8.

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenj. obiskovalcem kavarne „Zvezda“ ter vsem prijateljem in znancem
I. Ivančič, kavarnar.

VESELO IN SREČNO NOVO 1921 LETO 1921
ŽELI VSEM CENJENIM ODJEMALCEM
TEREZIJA BIZJAK, PEKARIJA, POLJANSKA CESTA

Naročajte in širite „Slovenca“!

Otpremni ured državni željeznica SHS
EMIL EICHHORN
Zagreb, Osijek, Brod, Bos. Brod. — Špedicije, vsake vrsti usklaštenja, ocarinjenja, preseljenja, vlastitim pokučvenim kolima itd.
Utemeljeno 1879. Brojčavi: Eichhorn

Srečno novo leto
želita
Anton in Fani Schiava gostilna pri „Starem Tišlerju“ v Kolodvorski ulici.

Srečno in veselo novo leto 1921
želi vsem naročnikom ter prečastiti duhovščini in se priporoča za bodočo
Ivan Košak slikarski mojster, Bleiweisova cesta 15.

Srečno novo leto 1921
želi vsem svojim velenjenim gostom
Hotel „Meran“, Ivan Friedl, Mariboru, Aleksandrova cesta.

Srečno novo leto 1921
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka F. R. Kham delik. in specer. trgovina Miklošičeva cesta 8 v Ljubljani.

V trgovini

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.
je največja zaloga moških in ženskih oblik po najnižjih cenah.

1921 Veselo novo leto 1921

želi vsem svojim cenjenim naročnikom
Blatnik Karel, čevljarški mojster,
Ljubljana, Skofja ulica številka 13 in
se zahvaljuje za dosedanje naklonjenost.

Srečno in veselo novo leto

želita vsem svojim cenjenim gostom
Aleš in Terezija Zalaznik,
restavracija pri Slonu.

Proda se po ceni radi preselitve je-
dila soba ter spalna
soba za eno osebo. Poizve se v upravi
pod št. 5173.

Abiturienti z gimn. maturo išče pri-
merne službe z mesečno
plačo. Ponudbe pod »Abiturient« 5190.

Rabite **Saharin** mesto sladkorja, ki
je enako dober in
celo 110 krat slajši; po sladkobi
stane napram sladkorju niti cele 3 K
kg. 350 tablet stane 25 K, pri večjem
naročilu popust. Za osebo zadostujeta
2 tableti. Samo proti povzetju ali pre-
plačilu. D. Sefer. Belsak — Sv. Danijel,
pošta Prevalje Koroško.

Prodaj po nizki ceni dve civilni obleki
Zidovska steza št. 1/III levo.

Lokal pripraven za delavnico se išče v
Ljubljanski okolici. Ponudbe se
prosi na upravo lista pod šifro »Lokal.«

Starejša dekle, zdravo in veselo otrok
nastop. Vprašati Spodnja Šiška 91 II.
nadstropje levo. 5188

Prošnja za mesto »Akademski dom« za svoje
poslojce na Miklošičevi cesti.
Prosto stanovanje. Nastop po dogo-
voru. Prošnje na upravništvo Slo-
vancev pod »Akademski dom 5122« do
30. januarja 1921. 5122

V strojno in elektrotehnično stroko
spadajoča dela (proračune, načrte itd.)
izvršuje Ing. Petrovič, Ljubljana,
Celovška cesta 66. 4890

Vodovodne cevi in plinske cevi v pre-
meru 1/4 in 5/4 col,
oddaja mnogo pod dnevno ceno uvozna
trrdka J. Razboršek, Smartno pri Litiji.

Skladščičnik sprejme tovarna železa.
Železninarji, ki so bili že
v tem svojstvu nameščeni imajo prednost.
Ponudbe na: »Bistra«, kovinska indu-
strija, Domžale.

Crno deteljo

plačujemo po najvišji
ceni. — Sever & komp.,
Ljubljana, Wolfova 12.

Pozor trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej
ima v veliki zalogi in tudi lepe
velour-klobuke

FRANC CERAR, tovarnar v Stobu
pošta Domžale. Tovarna je 7 minut od
postaje Domžale oddaljena. Cene pri-
merno nizke, postrežba točna.

Klavirji na obroke

harmoniji, violine in vse glasbene po-
trebščine. Siranje na debelo in drobno.

Rifonž Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Na drobno! Na debelo!

Čaj

Jos. Fabiani

Ljubljana, Prešernova ulica 54,
nasproti glavne pošte
telefon interurb 548.

Velika zaloga specerijskega in koloni-
jalnega blaga, likerjev, namiznih in
dezertnih vin.

Int. telefon Štev. 461.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 1.

Brzjavlj: Eskomptna.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: Efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, terjatev, faktur. - Akreditivi. - Borza.

Za dnevno proizvajanje 2 vagonov
kristalnega ledu urejeni

**pogonski stroji
tovarna ledu**

in to s 50 SP Elektro- in 45 HP
Diesel motorjem, v popolni sposob-
nosti za obratovanje, radi drugega
podjetja se prod. — Pojasnila:

Dionička Pivara, Apatin (Bačka).

Iščejo se za takojšnji nastop: izurjen

elektrik, klepar,
strojevodja in urinar.

Ponudbe z označbo starosti, rodbinskih
razmer in prepisom spričeval naj se
posiljajo ravnateljstvu tovarne, Luko-
vac, Bosna.

**Špecijelno zdravljenje
za vsakovrstne rane na nogah.**

Zdravilišče **A. Boder,**
Egenberg, b. Graz.

Sijajni zdravilni uspehi.
Na vprašanja se takoj odgovarja.

V. Marsano „TIMEX“ Zagreb.

Poslovnica za moderne urejene
tvornice strojev in orodja. Glavni
zastopnik za Jugoslavijo in pod-
ročje mesta Reke trrdka:

RIETSCHEL & HENNEBERG,
Wien, V.II.,

centralne kurjave
priprave za zra-
čenje, vodovodne
naprave, sušilni-
ce, ventilatorji, itd.

Prospekte
posiljamo brezplačno! — Zahtevajte
naše špecijelne ponudbe!
ZAGREB, Nikolčeva ulica 8.
Telefon 2-28.

Kolesa

shranjuje preko zime trrdka

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska c. 14.

**Naprodaj nov umetni
valjični mlin**

z Bistriško vodno močjo in gospodar-
skim poslojem ter zraven spadajoče
zemljišče. Mlin se prodaja prostovoljno
radi smrti gospodarja. — Poizve se pri
lastnici Mariji Rihtar, študa, p. Dom-
žale ali v Ljubljani Franc Ravnakar,
Linhartova ulica 25.

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1. franko

SALAMA

I. vrste

ново blago

po vsa godna
dobiva se povsod

Prva hrvatska tvornica salam,
sušenega mesa in masti

**M. GAVRILOVIĆ
SINOVI D. D.**
Petrinja.

2 motorna kolesa,
2 godbena avtomata,
2 velika gramofona,
6 šivalnih strojev,
več dvokoles

v prav dobrem stanju, se ceno
prod. Ljubljana, Karlovska c. 4.

WODAK & PESCH, WIEN XVIII/1.

Sternwartstr. 25.

Telefon 94070

dobavljata

Ja žage na jarmenik
od 900—1800 mm
tako iz skladišča.

Naročajte „Slovenca“!

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših
nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov
Franc Cerar v Stobu
pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani.
V popravila prevzema tudi vsa tozadevna
dela ter preoblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani prevzema vsa naročila in mo-
derniziranje trrdka Kovačević i Tršan
v Prešernovi ulici št. 6, kjer se spre-
jema v sredo in soboto.

KOLONIJALNO
Najcenejša dobava na debelo
FRUCTUS
d. d. za promet zem, pro-
izvodov, kolonijalnim in
drugim blagom preje
Izidor Scholler-a sin
(ustanovljeno 1883)
Zagreb, Vlaška ul. 12,
Telefon 106. Brzjavlj: Fructus.
**SPECERIJSKO
BLAGO**

Ofertalna licitacija.

Dravski artil. polk v Regenta
Aleksandra vojašnici bo de od-
dajal gnoj za leto 1921. od pov-
prečno 9580 konj mesečnega
staleža.

Oferti naj se vpošljejo do 18.
januarja do 9 ure zgoraj ime-
novanemu polku. Pogoji so raz-
vidni na magistratni deski v
Ljubljani.

Prememba vseh sistemov

aparatorov za sodavico
kompletne naprave, vsi dodatki
za izdelovanje sodavice
in pokalic

najboljše in najkulantnejše po
tvrčki

Benno GRÜNBERGER, Wien,
18. Bez. Kreuzgasse 35.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE:

MARIBOR
Gospiska ul. 38.

NOVO MESTO
Glavni trg.

KOČEVJE
št. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetiolika ovratnike, za-
pestnice in srajce.

Trst Amerika

Angleška parobrodna družba

Cunard-Line

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d.
v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda
preko TRSTA in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Spre-
jema naročila za prostore na parnikih za Grčijo,
Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

Knjigovodja

popolnoma samostojen, bilance zmožen, dober korespondent in zanesljiv kalku-
lant perfekten v slovenščini, srbohrvaščini in nemščini v govoru in pisavi se

takoj sprejme.

Reflektira se samo na prvovrstno moč. Prednost imajo tisti, ki so bili za-
posljeni v kamenolomskih ali stavbenih podjetjih in ki obvladajo italijanščino.
Istotam se sprejme gospodična z večletno prakso zmožna strojepisja, ste-
nografije in vseh pisarniških del, ki obvlada popolnoma slovensko in nemško
korespondenco. Natančne ponudbe z prepisi spričeval, navedbo reference
in plačo ter sliko je doposlati

Kamnoseški industrijski družbi v Celju.

Domača trrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgotov-
vljene obleke vseh
vrst za gospode, dame
in otroke. — Zaloga
vsakovrstnega blaga
za moške obleke,
površnike in suknje,
dalje vata za krojače
v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Pred nakupom

vsakovrstnih izdelanih oblek, jahalnih hlač, površnikov, ranglanov i. t. d. si oglejte zalogo

Večja naročila
po meri.

**KONFEKCIJSKA INDUSTRIJA
FRANDE**

LJUBLJANA, Emonska cesta št. 8. — Brzjavlj: DERENDA. — Telefon interurb. št. 313.
BRNO — PROSTEJOV (Čehoslovaška)

ter boste prepričani, da je vsestransko v kakovosti in izdelavi prva v Jugoslaviji, ter nima
nikake konkurence v svojih solidnih niskih cenah.

Lastna izdelovalnica perila in čevljev.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in
druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.

Prvovrstne Pfaff šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOJK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Dvostavno in ameriško knjigovodstvo Krottmajer-Dolenec

Edina knjiga v slovenskem jeziku. Zelo važno za trgovce, obrtnike, tovarnarje, uradnike i. t. d. — Dobiva se v vseh knjigarnah in v knjigarni Heinz v Mariboru, Gosposka ulica. — Cena K 14.—, s povzajem K 19.—

Ribje olje

pristno norveško je sveže došlo in se dobi na drobno — in debelo. — Drogerija „SANITAS“, Celje.

TVORNICA KEKSOV, PREPECECEV, OBLATOV IN VEFELJNOV V. BIZJAK IN DRUG

ROGAŠKA SLATINA priporoča svoje fine izdelke.

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4.
 priporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevljar. potrebščin
 na drobno in debelo.

CONTINENTAL

Caoutchouc & Gutta Percha Compagnie, Hannover. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„MUNJA“ D. D., ZAGREB, TRG I., BROJ 9.

Telefon: 7—38. Brzjavljiva: Contipneu, Zagreb. Dobavlja: Gumijevе obročе vseh dimenzij za automobile, tovorne vozove, kolesa itd. — Gumijevе tehnične, kirurške in športne predmete. — Nepremokljivo gumijevо blago in gumijeva obleka.

H. Suttner
 Ljubljana 3,
 Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z. o. j. preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani Kongresni trg št. 19. Poleg nunske cerkve

obrestuje hranilne vloge po 4% vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Vrednost vlog je zajamčena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruga v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavnico z 3.000.000 K daje posojila na osebni kredit, proti vknjižbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti zadržanih na službene prejeme i. t. d.

državne razredne loterije.

Vsako naj si kupi srečko že za prvo žrebanje, ker mora pozneje, če se hoče udeležiti prihodnjih štirih žrebanj, doplačati kupnino za prejšnja žrebanja. Cena 1/1 = 192 K; 1/2 = 96 K; 1/4 = 48 K in 1/8 = 24 K. Pojasnila in prospekti brezplačno!

KADILCI!

Priporoča se Vam najboljša in najzdravjša vrsta cigaretnega papirja

- „GOLUB“
- „RAILY“
- „JARAC“
- „FADILET“
- „SELAM“

proizvod domače tvornice cigaret-papirja,

Zagreb

Maksimirska c. 10. Telefon 9-56.

Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug
 Ljubljana, Resljeva c. 9.
 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

GARJE
 srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duba in ne maže perilo, i lonček za eno osebo po pošti K 15.— poštnine prosto. — Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoci v Ljubljani, zraven rotovža. 1631

Nekaj za Vas!

- Racionalno negovanje lepote.** Hočete li obraz in roke racionalno negovati, poge, mozolce odpraviti, hrapavo kožo mladostno in prožno napraviti, uporabljajte Fellerjevo pravo Elia-obrazno in kožo-obrazno pomado i veliki porcelanski lonček 15- K. Elia toaletne umivalne pastile i škatlj. 10-50 K. Pomada za ustnice 2- in 4- K.
- Ideal vseh mil** je Fellerjevo Elia lilično mlečno milo 10- K. Tekoče lilično mleko 12- in 15- K. Najboljše Glycerin 6- in 20- K. Vaseline po 3- 7- in 12- K. Neskođljivi puder za obraz v vrečkah po 5- K. Barvilo rdeče za obraz 10 pisem 10- K.
- Puder gospe, katere se v to razume** je pravi dr. Krieger-jev Hoga-puder, bel, rosa, velike elegantne škatlje 24- K.
- Kurja očesa** bradavice, trdo kožo, odpravljata brzo in temeljito Fellerjevi turistiški obliži Elia v škatljah po 5- K in 7-50 K in Fellerjeva turistiška tinktura steklenica 10- K.
- Fini parjemi** francoski, originalne steklenice 40- K; na tohtnico od 20- K naprej. Sachet (ovitek dišočega praška za perilo) 8- K.
- Kaj se vsak dan potrebuje?** Angloski obliži 2- K. Lysoform 20- K. Popolni Irrigator najboljši 150- K. Pravi Lysool 20- K. Kaifra 2- K. Katrne kroglice 5- K. Arnika 6- K in 20- K. Po smrekovem gozdu dišeči parjem za sobe 35- K. Konjak 20- K. Malinov sok 30- K. Kina železno vino 20- K. Esenc za rum 7- in 35- K. Kineški čaj na tektnico od 2- K naprej.
- Pri vprašanjih** naj se prilože poštna znamka za odgovor.
- I. Naročila se adresirajo na:**
EVGEN V. FELLER, lekarna,
 Stubica donja, Elsatrg 134. Hrvatska.

Raznovrstno manufakturno blago po najnižjih cenah
Josip Ravnikar, Ljubljana
 Kolodvorska ul. 26, vhod skozi vežo

Priporoča se tvrdka
Jos. Petelinc, Ljubljana
 Sv. Petra nasip 7.
 Tovarniška šivalnih strojev v vseh opremah za dozaloga mačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Zadnji teden!

Najlepše novoletno darilo!

Kupite srečke Državne razr. loterije!

Izmed 100.000 srečk jih bo v petih razredih polovica izžrebanih! Vsaka druga srečka zadene!

Največji dobiček v najbolj srečnem slučaju je

4,000.000 kron!

Cela srečka stane 192 kron, polovica srečke 96 kron, četrtina 48 kron, osmina 24 kron.

Ne zamudite prilike!

Žrebanje v prvem razredu se vrši že dne 3. januarja in 4. jan. 1921.

Srečke prodaja in razpošilja po pošti, če se vpošlje znesek za naročene srečke in poštnina:

Zadružna Gospodarska banka d. d.
 v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 38, I. nadst.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter ekspoziura v Ptuj.

Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog **95,000.000 kron.**

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.